

**LUKION OPPIMISEN TUEN HANKE 2024-2025
HELSINGIN KAUPUNKI, VUOSAAREN LUKIO
TUETTU OPPIMISYMPÄRISTÖ BUUSTI
KATI LEINONEN
JOHANNA MANNERKOSKI**

Sisällysluettelo

Lukion oppimisen tuen hanke 2024–2025 Helsingin kaupungilla.....	2
Vuosaaren lukio osana lukion oppimisen tuen hanketta	2
Oppimisasennon pyramidi tuetun oppimisympäristön perustana	3
Hankkeen erityisopettajan työnkuva Buusti-opinnoissa	4
Hyvinvoinnin ja opiskelun yleinen tuki Vuosaaren lukiossa	6
Lukion moniammatillinen tuki	7
Hankkeen aikana toteutettava Buusti-opintojakso	8
Buusti-opiskelijaksi valinta	10
Alkukartoitus ja tuki.....	10
Opiskelijan aloittaminen Buusti-opinnoissa	11
Runko Buustin aloituskeskusteluihin.....	11
Buusti-suunnitelma ja koonti tarjottavasta tuesta	14
Buustin Wilma-lomake	15
Buusti-ryhmän toiminta	17
Buustin tuetut aineopetuksen opintojaksot	18
Ryhmänohjaajan ja Buusti-opettajan työnjako.....	20
Ryhmänohjaajan, opinto-ohjaajan ja erityisopettajien rooli Buusti-opinnoissa	20
Toteutetut tukitoimet Buusti-ryhmässä hankkeen aikana	21
Opiskelijan saaman tuen vaikutus	23
Buusti-toiminnan aloittaminen	26
Buusti-mallin käyttöönotto	27
Buustin kehitysideoita	31
LIITTEET	33
Koulukohtaisen opetussuunnitelman tekstit Buusti-opintoihin	33
Työntekijöiden roolit Buusti-mallissa	39
Esimerkkejä Buusti-oppituntien sisällöiksi	41
Ideoita ensimmäisen opintojakson oppitunteihin	42

Lukion oppimisen tuen hanke 2024–2025 Helsingin kaupungilla

Helsingin kaupunki haki lukion oppimisen tuen hankerahoitusta parantaakseen opiskelijoille tarjottavaa tukea ja kehittääkseen uusia menetelmiä tuen toteuttamiseksi. Helsingin kaupungilla on 12 suomenkielistä lukiota ja kolme ruotsinkielistä. Lukiot ovat Helsingissä osittain eriytyneet mm. harrastuneisuuden (erityistehtävälukiot) opiskelijoiden keskiarvojen ja kielitaustan mukaan. Tämän vuoksi lukioiden ja opiskelijoiden haasteet ovat hyvinkin erilaisia eri lukioissa. Tässä hankkeessa pyrimme kehittämään uusia toimintamalleja, jotka tukevat lukio-opintojen sujuvuutta opiskelijoilla, joilla voi olla oppimisvaikeuksia, heikko opintomenestys, paljon poissaoloja, rästiin jääneitä tehtäviä tai heikko opiskelukielen hallinta. Uudet toimintatavat S2-tuessa vastaavat monikielisten opiskelijoiden kielellisiin haasteisiin. Lisäksi kehitimme tehokkaampaa tukea oppitunneille samanaikaisopettajina työskentelevien kielipedagogien ja erityisopettajien avulla. Toimintaa hankkeen rahoituksella tapahtui neljässä eri lukiossa Helsingin Kielilukiossa, Medialukiossa, Vuosaaren lukiossa sekä Brändö Gymnasiumissa.

Helsingin kaupungin lukion oppimisen tuen hankkeella oli kolme eri kärkeä. Vuosaaren lukiossa pilotoitiin tuettua oppimisympäristöä, jossa enemmän tukea tarvitsevat opiskelijat saivat yksilöllisempää ohjausta ja tukea opiskelua vaikeuttaviin arjen ja oppimisen haasteisiin, apua tehtävien tekemiseen ja rästiin jääneiden kokeiden ja tehtävien suorittamiseen. Kielilukiossa ja Medialukiossa keskityttiin kielellisen tuen kehittämiseen S2-opetuksessa sekä yhteiskuntaan kiinnittymisessä. Brändö Gymnasiumissa kehitettiin erityisopettajan ja aineenopettajan välistä yhteistyötä ja samanaikaisopetusta sekä opiskelutaitojen ja -strategioiden opetusta aineenopetuksen yhteydessä. Lisäksi luotiin strukturoitu pedagoginen keskustelumalli erityisopettajan ja aineenopettajan tapaamisiin. Hankkeessa tuotettu materiaali on saatavissa aoe.fi -sivustolta.

Vuosaaren lukio osana lukion oppimisen tuen hanketta

Vuosaaren lukio valittiin lukion oppimisen tuen hankkeeseen, koska lukiossa oli herännyt huoli opiskelijoiden lisääntyneistä poissaoloista, keskeytyneistä tai vain osittain suoritetuista opintojaksoista sekä heikentyneestä opintomenestyksestä. Vuosaaren lukiossa oli kuitenkin jo ennen hanketta tehty paljon työtä opiskelijoiden opintomenestyksen parantamiseksi ja poissaolojen vähentämiseksi. Hankkeen myötä lukioon saatiin kolmas erityisopettaja, jonka tehtävänä oli tarjota lisätukea opiskelijoille sekä toteuttaa ja kehittää tuettua oppimisympäristö Buustia.

Vuosaaren lukiossa oli opiskelijoita 792 (20.1.2024) ja keskiarvoraja noin 7,6. Vieraskielisten osuus opiskelijoista oli 23 % ja erityisopetuksen oppimisen tuen lomake, Wilman D-lomake, oli tehty 25,8 prosentille opiskelijoista. Oppimisen tuen lomake täytetään tilanteissa, jossa opiskelijalla on tarve erityisjärjestelyille oppitunneilla ja / tai arviointiviikon koetilanteissa tai hän muuten tarvitsee tukea opiskeluihin. Syitä voivat olla esimerkiksi lukivaikeudet, autismitkirjo, näkö- tai kuulovamma, liikuntavamma, ADHD tai psyykkiset syyt, joidenka vuoksi opiskelija voi olla oikeutettu erityisjärjestelyihin opinnoissaan, kuten lisääntymiseen tai erityisjärjestelyihin suullisissa esitelmissä. Tuen lomakkeelle kirjataan yhdessä opiskelijan kanssa oppimisen haasteet ja omat vahvuudet. Lisäksi kirjataan oppitunneilla ja koetilanteissa käytössä olevat tuen tarpeet sekä muu oppimisen tuki, kuten erityisopettajan tai aineenopettajan antama tuki. Lomake näkyy erityisopettajalle, opiskelijaa opettaville aineenopettajille, joita erityisjärjestelyt koskevat, opiskelijalle itselleen ja oppivelvollisen huoltajalle. Aineenopettaja kirjaa opintojaksolla käytetyt tukitoimet opiskelijan oppimisen tuen lomakkeelle.

Vuosaaren lukiossa opiskellaan viisijaksojärjestelmässä. Päivärytmi poikkeaa usean muun lukion arjesta, sillä keskellä päivää on tunnin tauko opinnoista. Tauon aikana opiskelijat käyvät lounaalla sekä lisäksi opiskelijalla on omaa aikaa. Keskipäivän vapaa-ajalle on tarjolla erilaista ohjelmaa nuoriso-ohjaajien ja opettajien ohjaamina. Tunnin vapaa keskellä päivää mahdollistaa erilaisen kerhotoiminnan koulun liikuntasalissa ja luokissa.

Oppimisasennon pyramidi tuetun oppimisympäristön perustana

Vuosaaren tuetun oppimisympäristön kehittämisessä hyödynnettiin neuropsykologi Heli Isomäen oppimisasennon pyramidia. Buusti-opintojakson tuntien sekä hankkeen aikana toteutettujen erityisjärjestelyiden tavoitteena oli tukea opiskelijaa mahdollisimman monella pyramidin osa-alueella. Tuettuun oppimisympäristö Buustiin kuuluvissa alkukartoituksissa sekä aloituskeskusteluissa havainnoitiin tarvetta tuelle ja hankkeen vaikutusmahdollisuuksia opiskelijan oppimisasennon parantamiseen. Pyramidin avulla pystyttiin jäsentämään opiskelijan oppimiseen vaikuttavia tekijöitä sekä tunnistamaan mitkä osa-alueet kaipasivat vahvistusta. Malli auttoi myös ymmärtämään, mitkä tekijät sitoutuivat opiskelijan opintoihin, vaikka opinnot eivät edenneetkään toivotusti. Esimerkiksi opiskelija saattoi osallistua aktiivisesti lukion musiikki- ja taidetoimintoihin ja osoittaa lahjakkuutta taiteellisilla aloilla, vaikka pakolliset opintojaksot eivät edistyneet toivotusti. Monilla opiskelijoilla oli lisäksi vahva asema kaveri- ja opiskeluyhteisössä, mikä puolestaan vahvisti heidän kiinnostustaan lukio-opintoihin. Malli auttoi ymmärtämään opiskelijan tilannetta kokonaisvaltaisesti. Buusti-opintojen sisältöjä ja toteutustapaa sekä ohjausta pyrittiin rakentamaan pyramidin teemoja mukailen.

OPPIMISEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT

Hankkeen erityisopettajan työnkuva Buusti-opinnoissa

Vuosaassa hankkeeseen palkattiin lukuvuodeksi 2024–2025 hankerahalla erityisopettaja. Vuosaassa työskenteli hankeaikana myös kaksi lukion omalla rahoituksella toimivaa erityisopettajaa. Kahden erityisopettajan malli oli ollut useamman vuoden Vuosaaren erityisopetusresurssi. Hankkeeseen palkattu erityisopettaja työskenteli kokopäiväisesti tuetun oppimisympäristön eli Buusti-opiskelijoiden tukemiseksi. Hänen työtehtäviinsä ei kuulunut perinteistä lukion erityisopettajan lukitestausta tai ylioppilastutkinnon erityisjärjestelyhakuja muille kuin Buusti-ryhmän opiskelijoille.

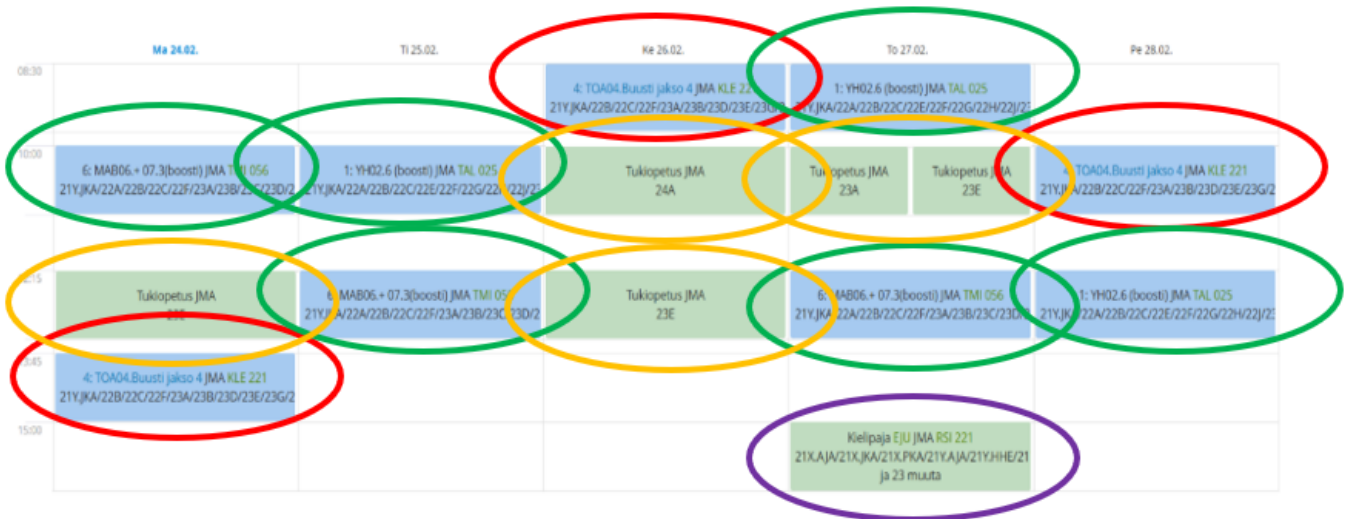
Buusti-opettajan työhön kuuluivat:

- Buusti-opiskelijan valinta
- Buusti-opiskelijoiden alkukartoitukset, alkukeskustelut ja suunnitelmien kirjaus Wilma-lomakkeelle,
- Buusti-ryhmän tukiopintojaksojen tuntien pito ja suunnittelu sisältäen vierailukäynnit ja vierailijat 3 x 75 min/viikko jokaisessa periodissa
- Samanaikaisopettajuus räätälöidyillä Buusti-aineopintojaksoilla ja muilla opintojaksoilla (useampi opintojakso / periodi)

- Tukituntien pitäminen (tukitunteja viikoittain yksilö / pienryhmä),
- Tiivis yhteydenpito opiskelijoihin puhelimitse/Wilmalla
- Buusti-ryhmän opiskelijoiden poissaolojen ja opintojen edistymisen seuranta, Wilma-merkintöjen seuraaminen ja niihin reagointi
- Yhteistyö aineenopettajien ja OHR:n työntekijöiden kanssa opiskelijan tukemiseksi,
- Opiskelijoiden opintojaksojen erityiset järjestelyt esim. opiskelijoiden tuen tarpeista ja tukitoimista tiedottaminen, opiskelijoiden rästitehtävien koordinointi, kokeiden pitäminen ja palautus aineenopettajille, itsenäisten opintojen järjestäminen ja seuranta, yo-kokeissa “tukihenkilönä” oleminen
- Tukipajat: kielipaja viikoittain / matikkapaja satunnaisesti; kielipajassa englannin rästiopintojakson opetus
- Informointi Buusti-ryhmän toiminnasta ja tavoitteista aineenopettajille, jos hänen opetusryhmässään opiskeli Buusti-opiskelija
- Verkostopalaverit (moniammatilliset ja huoltajat)
- YTL-erityisjärjestelyhakemukset
- OHR-kokoukset

Jos Buusti-opiskelija ei saanut palautettua ajoissa opintojakson tehtäviä tai hän oli pois välikokeista, hänellä oli mahdollisuus suorittaa rästiin jäänyt työ buustitunneilla. Tällä pyrittiin välttämään opintojaksojen keskeytykset tai osasuoritukset. Aineenopettajat lähettivät puuttuvat kokeet ja tehtävät Buusti-opettajalle, joka sopi rästiin jääneiden tehtävien tekemisestä opiskelijan kanssa Buusti-tunneilla tai Buusti-opettajan antamalla henkilökohtaisella tai ryhmämuotoisella tukitunnilla. Tällä pyrittiin vähentämään aineenopettajan työkuormaa sopia usean opiskelijan kanssa rästisuoritusten tekemisestä erikseen. Lisäksi sovittiin, että aineenopettaja oli aina ensin yhteydessä Buusti-opettajaan, jos näyttäisi siltä, että opiskelijan opintojakso olisi vaarassa keskeytyä. Yhdessä opiskelijan ja aineenopettajan kanssa haettiin ratkaisua siihen millä tavoin opiskelija voisi vielä jatkaa opintojakson loppuun. Usein opiskelija pystyi kirimään Buusti-tunneilla poissaolojaan ja jatkamaan opintojakson suorittamista. Tämä oli tärkeää erityisesti opiskelijoille, jotka eivät oman tilanteensa (yleensä psyykkiset syyt tai nepsy-oireet) vuoksi pystyneet tulemaan aina oppitunneille tai palauttamaan tunnilla tehtyjä tai kotona suoritettuja tehtäviä ajoissa.

Esimerkki Buusti-opettajan viikon tunneista Wilmassa.

Vihreät Buusti-opiskelijoille räätälöidyt Buusti-aineopintojaksot, AO + LEO samanaikaisopetusryhmä: MAB06+07 ja YH02 (boosti), punainen TOA04 Buusti-opintojakso, keltainen Buusti-erityisopettajan tukitunnit: yksilö- tai pienryhmätuki, lila kielipaja: erityisopettajien vetämä kielipaja rästisuoritukselle ja kielten preppaamiseen, yleinen kaikille avoin tukipaja

Hyvinvoinnin ja opiskelun yleinen tuki Vuosaaren lukiossa

Vuosaaren lukiossa oli erilaisia oppimisen tukeen ja hyvinvointiin liittyviä opintojaksoja ja toimintaa jo ennen hankkeen alkua. Näitä opintojaksoja hyödynnettiin myös oppimisen tuen hankkeessa opiskelijoiden lisätukena.

Kaikille opiskelijoille valitaan Vuosaaren lukiossa valmiiksi opintoihin ensimmäisenä vuonna ÄI14-opintojakso, johdanto äidinkielen opintoihin lukiossa. Opintojakson aikana aineenopettaja tekee mm. kartoituksen opiskelijan suomen kielen hallinnasta ja käy keskustelun opiskelijan kanssa olisiko opiskelijan hyvä jatkaa lukion aikana opintoja äidinkielen ja kirjallisuuden parissa vai S2-suomi toisena kielenä opinnoissa, jos siihen on mahdollisuus. Lisäksi kerrataan peruskoulun äidinkielen ja kirjallisuuden sekä S2-oppimäärän taitoja, joiden on huomattu olevan hyvin epätasaiset, vaikka arvosanat olisivatkin samansuuntaisia. Johdanto äidinkielen opintoihin on koettu hyväksi tavaksi valmentaa opiskelijoita lukion äidinkielen ja kirjallisuuden ja S2-oppiaineen opintoihin. Vuosaaren hyvää tapaa on tarkoitus viedä myös muihin saman profiilin omaaviin lukioihin, jotta opiskelijat ohjautuisivat heille tarkoituksenmukaisiin opintoihin ja saisivat tätä kautta paremmat mahdollisuudet menestyä lukiossa ja jatko-opinnoissa.

Kaikille Vuosaaren lukion ensimmäisen vuoden lukion opiskelijoille on tarjolla nivelopintoja englannissa, ruotsissa ja matematiikassa. Näillä opintojaksoilla kerrataan peruskoulun oppimäärää. Toteutuksia on jokaisesta oppiaineesta kaksi toisessa periodissa. Rästiopintojaksoja järjestetään vuoden aikana yhteensä 9–10 opintojaksoa. Rästiopintojaksoille opiskelija voi tulla, jos opiskelijalla on opintojaksosta O- tai K-merkintä (O = osa suorituksesta puuttuu, K = kesken jäänyt opintojakso) tai arvosana 4. Tarkoituksena rästiopintojaksolla on saada opintojaksosta hyväksytty suoritus. Aineopintojen rästiopintojaksolle voi tulla suorittamaan mitä tahansa kyseisen oppiaineen opintojaksoa.

Hyvinvointia tukevia opintojaksoja Vuosaaren lukiossa on tarjolla yhteensä kolme. Psykologian hyvinvoinnin opintojaksoa, PS9, toteutetaan kahdella eri sisältövaihtoehdolla. Opintojaksojen nimet ovat elämänhallinta ja sanoista voimaa. Kuvaamataito KU14 opintojaksoa taide ja hyvinvointi toteutetaan kerran vuodessa. Viikoittain tarjotaan yleisenä tukena opiskelijoille matikkapajaa, jossa matematiikan aineenopettajalta saa neuvoja pitkän ja lyhyen matematiikan kanssa sekä Vuolupajaa, jossa erityisopettajat neuvovat opiskelutekniikan sekä kielten haasteiden kanssa. Erityisopettajien Vuolu-/kielipajassa voi suorittaa kielten opintojaksojen kesken jääneitä tai nelosen arvosanoja. Yksi Vuosaaren lukion erityisopettajista on myös kielten aineenopettaja, joka mahdollistaa tämän järjestelyn.

Lukion moniammatillinen tuki

Vuosaaren lukiossa oli monikielinen ohjaaja kokopäiväisesti lukuvuonna 2024–2025. Hänen työtehtävään oli tukea erityisesti monikielisiä opiskelijoita oppitunneilla ja vapaa-ajalla. Lisäksi hän työskenteli mm. Vuosaaren Vuochilla-ryhmässä, jossa monikieliset naiseksi itsensä kokevat voivat tavata toisiaan yhteisen tekemisen kautta. Lisäksi monikielinen ohjaaja oli mukana ohjaamassa ranskan kielen kerhoa. Monikielinen ohjaaja on myös tuottanut materiaalia maahanmuuttajataustaisiin perheisiin, jotta perheillä olisi parempi ymmärrys lukio-opinnoista, Wilman käytöstä ja lukio-opintoihin liittyvistä toiminnoista. Monikielinen ohjaaja työskenteli lukion oppitunneilla opiskelijoiden tukena. Monikielisen ohjaajan järjestämä toiminta oli myös Buusti-opiskelijoiden käytössä.

Nuoriso-ohjaajia on Helsingin kaupungin palkkaamina Vuosaassa kaksi henkilöä kahtena-kolmena päivänä viikossa. Lukuvuonna 2024–2025 Helsingin seurakuntayhtymän projektin ansiosta oppilaitoksessa työskenteli kolmas nuorisotyöntekijä seurakunnan rahoituksella niinä päivinä, kun kaupungin nuoriso-ohjaajat työskentelivät toisessa oppilaitoksessa. Nuoriso-ohjaajat järjestivät opiskelijoille lukion tiloissa erilaista vapaaehtoisuuteen perustuvaa toimintaa, kuten pingisturnauksia ja olivat mukana koulun OHR:n vetämissä vertaisryhmissä. Kaupungin nuoriso-ohjaajat olivat mukana Buusti-ryhmässä kesätyönhaun

yhteydessä auttamassa opiskelijoita hakemusten teossa. Kirkon nuorisotyöntekijä työskenteli Buusti-ryhmässä kevätlukukaudella 2025 kahtena päivänä joka viikko.

Vuosaaren lukiossa työskenteli hankevuonna oppilaitoksen omalla rajoituksella kolme opinto-ohjaajaa, liikuntacoach, kaksi erityisopettajaa, psykologi, kuraattori sekä terveydenhoitaja. Lisäksi osan vuodesta lukiossa työskenteli yhteisökuraattori, jonka työnkuvana oli lukion yhteisöllisen toiminnan kehittäminen.

Liikunta (koulun sali)

MA	11.15-12.10 lento- ja sulkapallo
TI	11.15-12.10 Koripallo
	15.10-16.10 lento- ja sulkapallo
KE	11.15-12.10 tyttöjen tunti
	14-16.00 voimaharjoittelu
	15.15-16.15 Futsal
TO	11.15-12.10 Pallopelit
	15.10-16.10 Pallopeli (tytöt)
PE	11.15-12.10 Futsal
	15-16 Lenkkiklubi
	15.10-16.10 Koripallo (pojat)

Apua opiskeluun

Kielipaja EO, to 15-16.00
Matikkapaja: ti 15-16.15
Abibuusti: 26.2. ja 5.3. klo 11.30-12.30
Buusti-opinnot: tunti paikka 4 (sovi EOn tai Opon kanssa)

Hyvinvoinnin opintojaksoja

PS9 voimaa sanoista (per. 4, tp. 6)
PS9 elämäntilanteita ja vuorovaikutustaidot (per. 1, tp. 6)
PS11 positiivinen psykologia (per. 2, tp. 1)
KU14 Taide ja hyvinvointi (per. 4, tp. 7)
LI8 Voimaannu liikunnasta (per. 4, tp. 2)

Haluatko kerrata aiemmin opittua?

RUB11 PK-kertaus (per. 2, tp. 7 ja 2)
ENA11 PK-kertaus (per. 2, tp. 7 ja 2) ENA09 kakkosten kertaus (per. 1, tp. 2)
MAB16 PK-kertaus (per. 2, tp. 7 ja 2)
S2 PK-kertaus (per. 2, tp. 3)

Iloa ja tukea arkeen ja opintoihin!

Tukea elämän ja opiskelun haasteisiin

Kuraattori: arki, talous, motivaatio, kaverit
Psykologi: mielen hyvinvointi, ahdistuneisuus, vaikeat elämäntilanteet
Terveydenhoitaja: fyysinen hyvinvointi, ehkäisy
Erityisopettajat: oppimisen pulmat, lukitestausta, aikataulutusta, opiskelutekniikat
Opinto-ohjaus: kurssivalinnat, pidentymissuunnitelma, uraohjaus

Onko jäänyt rästejä tai nelosia, valitse rästikurssi

MAB10 (joka periodissa, tp. 8)
AI/S2 (per. 1. ja 3. tp. 7)
RUB (per. 4, tp. 7)
ENA (kielipaja to 15-16)
Uusinnat: Ilmoittautumispvm.

Yhteisöllisyyttä

Vuochilla maahanmuuttajataustaisten tyttöjen ryhmä ti klo 11.50-12.15

Ranskakerho, kiinnostaaako ranskan kieli ja kulttuuri

Kamuklubi yhteisöllisyyttä kivassa seurassa (opiskeluhuollon kautta) to 11.15-12.15

Filosofia ja psykologiakerho ti ja to klo 15.00.

Nuoriso-ohjaus ja liikuntacoachien toiminta

Koonti Vuosaaren lukiossa tarjolla olevasta yleisestä toiminnasta ja tuesta 3. periodi.

Hankkeen aikana toteutettava Buusti-opintojakso

Vuosaaren erinomaisesta jo olemassa olevasta tukitarjonnasta huolimatta osalla opiskelijoilla oli haasteita selvittää lukio-opinnoista. Heille kertyi paljon kesken jääneitä opintojaksoja ja poissaoloja, joihin pyrittiin hankkeen aikana vaikuttamaan. Ennen hankkeen alkua erityisopettajat ja opinto-ohjaajat kävivät läpi kaikkien opiskelijoiden opintomenestyksen, tuen tarpeen ja kesken jääneiden opintojaksojen määrän, joiden perusteella opiskelijat valittiin Buusti-opiskelijoiksi. Opiskelijat olivat Buusti-ryhmän aloittaessa syksyllä 2024 2. - 5. vuoden opiskelijoita. Neljännessä jaksossa keväällä 2025 ryhmään tuli mukaan ensimmäisen vuoden opiskelijoita.

Hankkeeseen palkattu kehittäjäerityisopettaja koordinoi lukuvuoden 2024–2025 Buusti-nimikkeellä suunniteltua tukikokonaisuuden saavutettavuutta ja toteutusta, arvioi opiskelijoiden tuen tarvetta, teki alkukartoitukset ja suunnitteli opiskelijan opintoja sekä piti opiskelijoiden Buusti-opintojaksot. Buusti-opintoihin kuului jokaisessa viidessä periodissa yksi Buusti-opintojakso, joka kokoontui yhdellä opintojaksopaikalla kolme kertaa viikossa. Lisäksi toteutettiin Buusti-opintoihin liittyviä tuettuja aineenopetuksen opintojaksoja aineenopettajan ja erityisopettajan yhteisopetuksena. Buusti-opettaja vastasi Buusti-ryhmän koordinoinnista ja tuntien sisällöstä yhdessä OHR:n ja muun henkilökunnan kanssa. Buusti-ryhmän opiskelijoille pyrittiin tarjoamaan tukea ja lukujärjestystä keventäviä opintojaksoja taito- ja taideaineiden puolelta opiskelijan oman kiinnostuksen ja voimavarojen mukaisesti.

	Buusti-opintojakso + erit. open tuki aineopintojaksoilla	Muut tuen opintojaksot / taito- ja taideaine valin.
Periodi 1	Buusti-opintojakso MAB04 (buusti) Nivel ENA09	ÄI12 rästi MAB10 rästi KU06.2 valokuvaus LI06 palloilu
Periodi 2	Buusti-opintojakso RUB03 ENA04	MAB10 rästiopintojakso MU16 ääni ja valosuunnittelu
Periodi 3	Buusti-opintojakso MAB05 (buusti) S201	S12 AI12 rästiopintojakso MAB10 rästiopintojakso MU13 studiotekniikka LI06 abiliikunta KU9 grafiikka
Periodi 4	Buusti-opintojakso MAB06+07 (buusti) YH02 (buusti) MAB5	ENA tukiopintojakso KU14 taide ja hyvinvointi MAB10 rästikurssi MU11 musiikkituotanto TEP13 tekoäly ja etiikka YH08 yrittäjyys PS9 voimaa sanoista
Periodi 5	Buusti-opintojakso MAB06+07 YH02 ENA06	KU15 nykytaide BI10 Itämeri ÄI11 ilmaisutaito KU6 valokuvaus KU10 arkkitehtuuri LI6 palloilu MU15 biisinteko

Buusti-opinnot ja tuetut aineopintojaksot (yhteisopettajuus AO + LEO) sekä koonti taito- ja taideaineiden erityisistä valinnaisista opintojaksoista, joita voi tarjota opiskelijalle keventämään opintoja. Buusti-aineopintojaksojen opetuksessa keskityttiin opintojakson keskeisimpään sisältöön.

Buusti-opiskelijaksi valinta

Opiskelija valittiin Buusti-opintoihin opintomenestyksen, poissaolojen tai muun tuen tarpeen perusteella. Jos koulun henkilökunta havaitsi, että opiskelijalla oli haasteita selviytyä lukio-opinnoista, hänelle tarjottiin Buustin tukea. Tuen piiriin opiskelijoita ohjasivat erityisesti erityisopettajat, ryhmänohjaajat ja opinto-ohjaajat. Buustin tarkoituksena oli kartoittaa laaja-alaisesti mistä opiskelun haasteet johtuivat ja lähteä tukemaan moniammatillisesti opiskelijaa opintojen ja arjen sujuvoittamiseksi. Buusti-opiskelijaksi valittavalla oli usein O, K-merkintöjä (keskeytynyt opintojakso tai opintojakson suoritus puutteellinen) tai heikko koulumenestys eli useita 4–5-arvosanoja esimerkiksi motivaation puutteesta tai oppimisvaikeuksista johtuen. Buusti-ryhmän opiskelijalla saattoi olla paljon poissaoloja, jonka vuoksi opinnot eivät edistyneet normaalin aikataulun mukaisesti.

Osa opiskelijoista tuli Buusti-ryhmään vapaaehtoisesti ja osa opiskelijoista oli ryhmään pakotettuna ns. viimeisenä vaihtoehtona, jotta lukio-opintojen nähtiin voivan jatkua. Kaikkien ryhmään valittujen opiskelijoiden kanssa oli käyty keskustelu Buusti-tukiryhmästä ennen ryhmään valintaa. Lisäksi kaikkien oppivelvollisten huoltajien kanssa oli käyty keskustelu tai heitä oli informoitu ryhmään valinnasta, ryhmän tavoitteista ja toiminnasta.

Ryhmään valituista 24 opiskelijasta yhdeksällä oli tehty oppimisen tuen lomake. Suurella osalla opiskelijoista ei kuitenkaan ollut luki-taitojen tai lääkärin toteamien oppimisvaikeuksien kaltaisia haasteita. Heikon opintomenestyksen taustalla olivat enemmänkin toiminnanohjauksen vaikeudet, psyykkiset syyt tai motivaation puute – tekijät, joiden vuoksi opiskelijat eivät aina halunneet tai osanneet hakea tukea. Myöskään koulun tarjoamat tukimuodot eivät välttämättä tavoittaneet heitä. Esimerkiksi koulupäivän jälkeen järjestettävät tukipajat saatettiin kokea kuormittavina ja ylimääräisinä tilanteessa, jossa jo pelkkä lukiossa jaksaminen tuntui raskaalta.

Alkukartoitus ja tuki

Kaikki Buusti-ryhmään valittaville opiskelijoille tehtiin alkukartoitus, jossa pyrittiin selvittämään mistä opiskelijan haasteet johtuivat. Alkukartoitus piti sisällään opiskelijan psykososiaalisen hyvinvoinnin kartoittamisen, jonka perusteella pystyttiin arvioimaan oliko opiskelija psykologin tai kuraattorin palveluiden tarpeessa. Koulupoissaolon syyt ISAP-lomakkeella voitiin kartoittaa taustasyitä opiskelijan poissaoloille, jotta tiedettiin miten opiskelijaa voisi lähteä tukemaan kouluun tulemiseen ja aktiivisempaan opiskeluun. Alkukartoituslomakkeista sopiviksi valikoituivat Point, Komo ja tarpeen mukaan Isap-kysely.

Opiskelijan psykososiaalisen hyvinvoinnin kartoittaminen Point-kysely:

<https://helmihanke.files.wordpress.com/2018/05/point-kysely.pdf>

Tällä voisi saada hyvin tietoa siitä, olisiko opiskelija kuraattorin tai psykologin palveluiden tarpeessa.

Oppiminen ja mielenterveys KOMO-kysely, monilla eri kielellä

<https://julkaisut.kuntoutussaatio.fi/wp-content/uploads/KOMO-kysely-copyright-final.pdf>

Tällä saa kartoitusta oppimisvaikeuksiin ja mielen terveyden asioihin liittyen.

Koulupoissaolon syyt

<https://koulupoissaolo.fi/wp-content/uploads/2021/02/Koulupoissaolojen-oireet-ja-syyt-ISAP-Ver-sio1.2.pdf>

Tätä kyselyä on hyvä pohjustaa opiskelijalle tarkemmin, jotta ymmärtää etteivät kaikki kysymykset häntä välttämättä kosketa ja opiskelijoilla voi olla hyvin erilaisia haasteita.

Lukivaikeuden tunnistuslista selkokielellä voi käyttää, jos lukitestin tekeminen ei ole järkevä heikon kielen taidon vuoksi.

<https://julkaisut.kuntoutussaatio.fi/wp-content/uploads/Lukivaikeuden-tunnistuslista-selkokielella.pdf>

Kartoitusten perusteella lähdettiin suunnittelemaan opiskelijalle opiskelukykyä lisäävää opintopolkua ja lukiolla tarjolla olevaa tukea.

Opiskelijan aloittaminen Buusti-opinnoissa

Opiskelija otettiin Buusti-ryhmään mukaan alkukartoitusten ja alkukeskustelun kautta. Opiskelija kävi keskustelun Buusti-ryhmän opettajan kanssa omista tavoitteistaan ja täytti samalla kartoituslomakkeet, joiden pohjalta voitiin tehdä yhteistä suunnitelmaa. Keskustelun henki oli aina positiivinen ja opiskelijaa eteenpäin kannustava vaikkakin pyrittiin ottamaan huomioon opiskelukykyyn vaikuttavat asiat. Korostimme aina sitä, että Buustissa opiskelijan on mahdollista saada paljon tukea, mutta se vaatisi myös opiskelijalta sitoutumista, jotta tilanteeseen saataisiin muutosta.

Runko Buustin aloituskeskusteluihin

Avoin ja turvallinen ilmapiiri

- Opiskelija täyttää/on täyttänyt ennen alkukeskustelua Valmentamo-opintojen kartoituslomakkeet Point ja Komo, (ISAP, jos poissaoloja), johon Buustin opettaja etukäteen on tutustunut ja pohtinut opiskelijan tarvitsemaa tukea.
- Aloita keskustelu avoimessa ja kannustavassa hengessä.
- Varmista, että opiskelija tuntee olonsa kuulluksi ja ymmärretyksi.
- Korosta, että tavoitteena on löytää ratkaisuja lukio-opintojen sujuvoittamiseksi.

Esimerkki: "Hienoa, että olet täällä. Keskustelemme tänään yhdessä siitä, miten voisimme yhdessä löytää keinoja, joilla voisit saada enemmän tukea ja opinnot sujumaan paremmin. Haluan, että tiedät, että olemme täällä sitä varten, että opiskelusi sujuisivat hyvin."

Opiskelijan tunteiden ja kokemusten kartoittaminen

- Kysy opiskelijan omasta kokemuksesta ja siitä, miltä opiskelu tällä hetkellä tuntuu.
- Pyri selvittämään, mistä vaikeudet hänen mielestään johtuvat (motivaation puute, oppimisen haasteet, ajan hallinta, stressi, vaikea elämäntilanne jne.). Tutustu etukäteen millaiset asiat ovat nousseet esiin kartoituskyselyssä.
- Kannusta opiskelijaa kertomaan ajatuksistaan ja tunteistaan.
- Käykää tässä yhteydessä läpi alkukartoituslomakkeessa esiin nousseita huomioita ja tarjoa tukea OHR:n toimijoiden kautta.

Esimerkki: "Miltä opiskelu on tuntunut viime aikoina? Oletko kohdannut jotain erityisiä haasteita tai esteitä, jotka ovat tehneet opiskelusta hankalaa? Mitkä asiat sujuvat / mitkä asiat/oppiaineet tuntuvat hankalilta?" Muista kertoa opiskeluhoollon palveluista tarvittaessa. "Psykologi / kuraattori osaisi varmasti auttaa sinua näissä asioita. Laittaisimmeko yhdessä viestiä psykologille?"

Tavoitteiden ja unelmien selvittäminen

- Kysy opiskelijan tulevaisuuden suunnitelmista ja unelmista, ja miten hän kokee opintojensa vaikuttavan niiden saavuttamiseen.
- Korosta, että opiskelulla on tärkeä rooli pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamisessa.

- Voit myös kysyä onko mahdollisesti muita opiskeluvaihtoehtoja koskaan pohdittu lukion tilalle, jos näyttää siltä, että lukio-opinnot eivät välttämättä ole järkevin vaihtoehto.

Esimerkki: "Millaisia suunnitelmia tai unelmia sinulla on tulevaisuudelle? Miten näet, että nykyiset opiskelusi voisivat auttaa sinua pääsemään sinne, minne haluat?"

Nykytilanteen realistinen tarkastelu

- Käsittele opiskelumenestystä ja sen taustalla olevia tekijöitä. Käykää yhdessä läpi opintokertymä, arvosanat ja O, K-merkinnät.
- Ole myötätuntoinen, mutta realistinen.
- Keskustele mahdollisista keinoista parantaa tilannetta.

Esimerkki: "Mitä ajattelet tämänhetkisestä tilanteesta, kun katsomme suorituksia? Tiedän, että sinulla on potentiaalia. Olisiko jotain erityistä, missä voisimme tukea sinua, jotta oppiminen olisi helpompaa? Olisiko sinulla jotain ratkaisu itsellä tähän tilanteeseen? Mikä elämässäsi tulisi muuttua, jotta asiat sujuisivat paremmin?"

Buusti-ryhmän tuen tarjoaminen

- Esittele Buusti-ryhmässä opiskelun mahdollisuus positiivisena tukimuotona opintoihin.

Esimerkki: "Buusti-ryhmässä saat tukea ja apua opiskelutehtäviin. Harjoitteleme erilaisia opiskelutekniikoita. Teemme kaikille aikataulutuksen, jotta tehtävät tulisi tehtyä ajoissa. Lisäksi vieraillemme erilaisissa tapahtumissa ja paikoissa, joihin ei välttämättä tulisi yksin mentyä. Sitoutumista Buusti-ryhmään saat opintopisteitä ja tukea periodin oppiaineisiin. Tämä valinta myös keventää jaksoa, kun saat osan muiden oppiaineiden tehtävistä tehtyä Buustin oppitunneilla?"

- Keskustele opiskelijan tavoitteista. Pyri auttamaan häntä asettamaan konkreettisia, saavutettavia tavoitteita ja liittämään ne hänen kiinnostuksen kohteisiinsa tai tulevaisuuden suunnitelmiinsa. (SMART-mallia voi käyttää pohjana) Täytetään yhdessä Buusti-opintojen Wilma-pohja.
  - "Mitä tavoitteita sinulla on lähitulevaisuuden suhteen: tämän viikon/periodin/lukukauden aikana? Jos kirjataan kolme konkreettista tavoitetta, jotka ajattelet, että voisit saavuttaa, niin mitkä ne olisivat? Tehtäisiinkö myös yksi pidemmän aikavälin tavoite, joka koskee aikaa ennen joulua/kevättä?"

- "Miten voisimme yhdessä tehdä opintojen etenemisestä mielekkäämpää ja kiinnostavampaa sinulle?"

Yhteisten toimenpiteiden sopiminen

- Tee yhdessä suunnitelma siitä, miten Buusti-ryhmään siirtyminen tapahtuu ja mitä muuta tukea opiskelija voi tarvita.
  - "Sovitaanko, että lähdetään katsomaan, miten opintojakso lähtee sujumaan ja auttamaan muita opintoja? Voimme myös sopia tapaamisia kaksin tukitunteja, joissa teemme yhdessä sinua auttavia asioita ja seuraamme yhdessä edistymistäsi."
  - "Onko jotain muuta, mitä koet tarvitsevasi? Voidaanko esimerkiksi tarjota tukiopetusta tiettyissä aineissa? Oletko käynyt tukipajoissa?"

Positiivinen lopetus ja rohkaisu

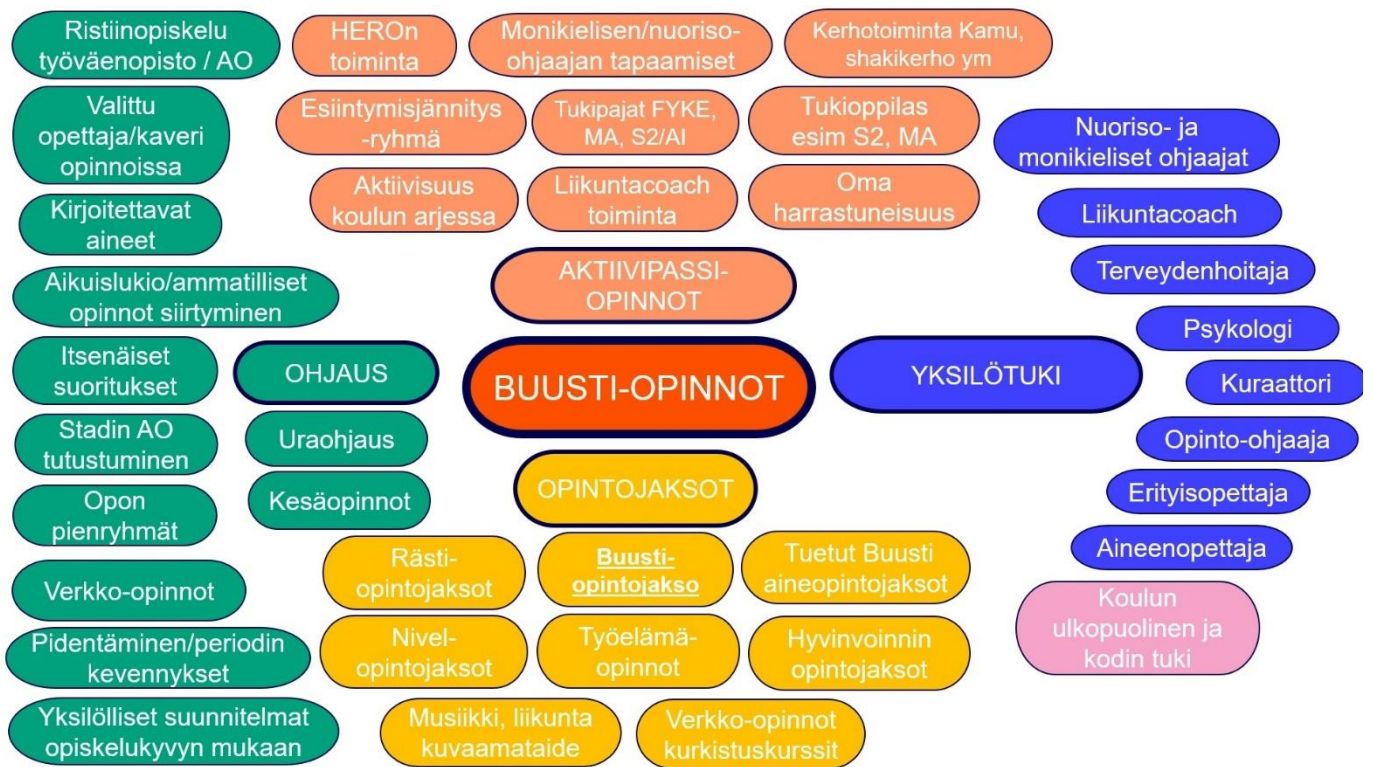
- Lopeta keskustelu myönteiseen ja rohkaisevaan sävyyn. Korosta opiskelijan mahdollisuuksia onnistua ja kehitystä, jota voidaan saavuttaa.
  - "Olen varma, että sinulla on kaikki mahdollisuudet onnistua, kunhan löydämme oikeat tavat tukea ja työskennellä yhdessä. Tässä keskustelussa tuli jo ilmi, että sinulla paljon vahvuuksia."

Buusti-suunnitelma ja koonti tarjottavasta tuesta

Opiskelijan Buusti-suunnitelmaa tehdessä käytettiin apuna oppilaitoksen tukitarjonnasta tehtyä koontia. Koonnissa oli eritelty erilaiset tuen muodot, jotka olivat opiskelijan saatavilla. Koonnista opiskelijan ja Buusti-opettajan oli mahdollista löytää helposti opiskelijalle tarjolla olevat tuen muodot ja opiskelija pystyi pohtimaan mikä hänen tilanteessaan voisi auttaa opintojen etenemistä ja omaa hyvinvointia.

Buusti-suunnitelma täytettiin opiskelijan kanssa Wilmaan. Lomakkeelle koottiin alkukartoituslomakkeiden pohjalta tehdyt havainnot tuen tarpeesta ja opiskelijan Buustin aikaiseen tukeen kuuluvat opinnot. Buusti-suunnitelman toteutumista seurasi Buusti-opettaja ja opiskelija periodittain. Erityisopettaja pystyi

seuraamaan helposti toteutumista pitämiensä Buusti-opintojakson, tuettujen aineopintojaksojen sekä opiskelijan henkilökohtaisten tapaamisten aikana.

Koontia tarjolla olevista ohjauksen käytänteistä, opetusjärjestelyistä, tuesta ja mahdollisuuksista hyödyn-tää lukion järjestämää vapaa-ajan toimintaa ja tukea osana opintoja.

Opiskelija pystyi saamaan yksilöllistä tukea OHR:n tai Buusti-opettajan kautta. Alkukartoituksen perusteella esiin nousseista tuen tarpeista opiskelija saattoi hyötyä kuraattorin, erityisopettajan, psykologin, terveydenhoitajan, erityisopettajan, nuorisotyöntekijän, monikielisen ohjaajan tai liikuntacoachin tapaamisista. Opiskelija ohjattiin tuen tarpeen perusteella oikean tuen piiriin ja tämä ohjaus kirjattiin myös Buustin Wilma-lomakkeelle. Ensimmäinen viesti kirjoitettiin yhdessä tukea tarjoavalle OHR:n työntekijälle ja opiskelijan kanssa keskusteltiin käyntien toteutumisesta. Aina käynnit eivät kuitenkaan toteutuneet, vaikka ne olisivat varmasti auttaneet opiskelijaa. Hankkeen aikana saatiin ryhmästä kuitenkin useampia opiskelijoita opiskelijahuollon palveluiden piiriin ja sitä kautta myös ulkopuolisen tuen puoleen.

Buustin Wilma-lomake

Buusti-suunnitelmaa ja alkukartoituksen huomioita varten luotiin Wilmaan oma lomake, johon ryhmän opettaja kirjasi tuen muotoja ja muita tuettuun opiskeluun liittyviä huomioita. Lomakkeelle kerättiin alkukartoituksesta ja alkuhaastattelusta esiin nousevia tuen tarpeita ja taustatietoja opiskelijan vahvuuksista. Lisäksi kirjattiin täydennettävät opintojaksot, joita lähdettiin yhdessä työstämään loppuun Buustin oppitunneilla. Lisäksi kirjattiin tavoitteet ja yhteydenottojen tarve esim. OHR:n puolelle. Buusti-lomakkeen

pystyi opiskelijan luvalla jakamaan näkyväksi myös esimerkiksi opiskelijan opinto-ohjaajalle ja ryhmän-ohjaajalle.

Hankkeessa luotu Buustin Wilma-lomake

Alkukartoituksen huomiot, opiskelijan O-merkinnät, puuttuvat suoritukset ja tämän hetkinen tilanne.

Vahvuudet, mikä kiinnostaa (opiskelu, harrastukset, vapaa-aika, työ jne):

Tuen tarve (opiskelu, vapaa-aika, perhe- ja kaverisuhteet, psyykinen ja fyysinen hyvinvointi, talous). Kuka tukee opinnoissa ja arjessa?

Tavoite periodille / lukukaudelle / lukuvuodelle (opiskelu, vapaa-aika), toiminta tavoitteeseen pääsemiseksi, opiskelijan onnistumiset:

Yhteydenottojen tarve (esim. OHR-tuki, kuka vastaa yhteydenotosta, mitä yhteydenottoja tehtiin. Tehdään yhteydenotot mahdollisuuksien mukaan jo tapaamisen aikana ...

Tavoitteiden seurannasta ja yksilötapaamisista sovittu (esim jaksoittain, viikoittain):

Viikkosuunnitelman tarkistus

Merkinnän tekijä / Vastuuhenkilö (opettaja)

Leinonen Kati erityisopettaja

Merkinnän tekijä / Vastuuhenkilö (henkilökunta)

Kokoukseen osallistuneet opettajat

Lukuoikeus opettajilla

Lukuoikeus henkilökunnalla

Julkaisupäivä huoltajille

Julkaisupäivä opiskelijalle

Buusti-ryhmän toiminta

Kaikki Buusti-opintojaksolle valitut opiskelijat kuuluivat Buusti-ryhmään, joidenka opintojen etenemistä Buustin erityisopettaja seurasi. Buusti-ryhmä tapasi kolmesti viikossa tietyllä tuntipaikalla. Buusti-opintojakso valittiin kaikkien Buusti-opiskelijoiden lukujärjestykseen. Joillakin opiskelijoilla saattoi osassa periodeja olla kyseiselle tuntipaikalla opintojakso, jota muuten ei ollut tarjolla, joten kyseisessä periodissa opiskelija ei osallistunut Buustin tunneille. Opiskelija kuului kuitenkin näissäkin periodeissa Buusti-ryhmään, jonka opintojen etenemistä Buusti-opettaja seurasi. Lisäksi opiskelijalla oli mahdollisuus Buusti-opettajan yksilöllisiin tukitunteihin tarvittaessa. Tuntipaikkaa on hyvä pohtia tarkkaan tuettua oppimisympäristöä suunniteltaessa, jotta tapaamiset jakautuisivat mahdollisimman tasaisesti viikon ajalle eikä valintaa tehtäisi sellaiselle tuntipaikalle, jossa on paljon opintojaksoja, joita on vaikea valita muissa periodeissa.

Viikon ensimmäisellä tapaamiskerralla maanantaina suunniteltiin viikon tavoitteet ja aikataulutettiin oma viikko, jotta saatiin selväksi mitä tehtäviä viikon aikana tulisi palauttaa ja mitä töitä tulisi aloittaa. Lisäksi kirjattiin tai katsottiin tulevat kokeet ja mitä rästiin jääneitä töitä tulisi edistää. Tapaamiskerroilla tehtiin lähes aina opiskelijoiden omia tehtäviä, luettiin kokeisiin tai edistettiin muuta opiskelijalle tärkeää asiaa. Lisäksi keskusteltiin erilaisista teemoista, ajankohtaisista asioista ja pyrittiin saamaan vertaistukea muista ryhmän opiskelijoista. Usein keskusteluissa huomasi, että monilla opiskelijoilla oli samanlaisia haasteita ja niitä lähdettiin ratkaisemaan yhdessä. Yhteiseen keskusteluun ja tekemiseen voitiin muodostaa ryhmän opiskelijoista erilaisia kokoonpanoja, joissa voitiin saada tukea omien tehtävien tekemiseen toiselta opiskelijalta. Toinen tapaamiskerta keskiviikkona oli ajateltu psykologin, kuraattorin, erityisopettajan, nuorisohjaajan, monikielisen ohjaajan tai liikuntacoachin järjestämäksi oppitunniksi tai vierailuksi, joka tukisi motivaation ja opiskelukyvyn lisääntymistä ja toisi esiin periodeille suunniteltuja teemoja. Kertojen ajateltiin koostuvan esimerkiksi erilaisten opiskelutekniikoiden harjoittelusta, miten työskennellään verkko-opintojaksoilla, yhteisestä liikunnasta tai harrastukseen tutustumisesta tai mistä tahansa opiskelijoita kiinnostavasta aiheesta, joka tukee opiskelukykyä. Hankkeen aikana kävi selväksi, että iso osa opiskelijoista kokivat nämä kerrat ylimääräisiksi, koska he halusivat edistää opintojaan ja tehdä tehtäviä. Näin päädyimme siihen, että viikon toisen tunnin alustukset eri opiskelukyvyn vaikuttavista teemoista olivat lyhyempiä, joidenka jälkeen teimme yhdessä tehtäviä. Ajoittain meillä oli kuitenkin vierailuja tai

kokonaisia oppitunteja, joita piti lukion OHR tai muu henkilökunta. Yksi viikon tapaamisista oli varattu pelkästään tehtävien tekemiseen, jolloin mukana oli useampia koulun aikuisia, kuten nuoriso-ohjaajia ja erityisopettajia. Opiskelijat voisivat hyötyä jatkossa myös siitä, että Buustin oppitunneilla vierailisi ajoittain aineenopettajia kertomassa omaan aineeseen sopivista opiskelutekniikoista ja samalla auttaisivat tehtävien teossa ja kokeisiin valmistautumisessa.

Buustin tuetut aineopetuksen opintojaksot

Buusti-opiskelijoiden yhtenä tukimuotona oli tuetut aineopintojaksot. Nämä opintojaksot toteutettiin Buusti-opettajan ja aineenopettajan yhteisopetuksena. Ennen hankkeen alkua keskusteltiin tukimuotona hitaammin etenevistä opintojaksoista. Opintojaksojen suoritusta suunniteltiin kahden periodin pituiseksi, jolloin opiskelijoilla olisi paremmin aikaa sisäistää opintojakson sisältöä. Pidennettyä toteutusta harkittiin matematiikkaan ja reaaliaineisiin, joissa on paljon kielellisesti vaikeaa sisältöä ja käsitteitä. Hanketta suunniteltaessa päädyttiin kuitenkin siihen, että moni opiskelija ei halua valita itselleen muutenkin vaikeaa oppiainetta pitkään suoritettavana vaihtoehtona, vaan haluaa opintojakson nopeasti suoritetuksi. Tämän vuoksi hankkeessa päädyttiin siihen, että lähdettiin järjestämään tuettuja aineopintojaksoja, joissa opiskelija sai tärkeimmät perustiedot kyseisen opintojakson sisällöstä. Buustin aineopintojaksot toteutettiin ns. rautalankamallina, jotta jokaisella opiskelijalla oli mahdollisuus saada perusasiat haltuun ja läpäistä opintojakso. Tehtävien avulla opetusta pystyi eriyttämään tarvittaessa haastavammaksi. Buusti-aineopintojakson oppitunneilla oli mukana aina myös Buusti-ryhmän erityisopettaja, jolloin hän pystyi havainnoimaan Buusti-opiskelijoiden etenemistä ja huomaamaan, keneltä jäi tehtäviä tekemättä ja mitä tuli saada tehtyä Buusti-opintojaksolla, jotta opintojakso saataisiin suoritetuksi. Lisäksi Buusti-aineopintojaksoilla näki laajemmin opiskelijan opiskelukykyä, hyvinvointi ja toimimista erilaisissa ryhmissä. Tuettuihin aineopintojaksoihin otettiin ryhmäkoon salliessa myös muita lukion opiskelijoita, jotka hyötyivät selkeämmästä opetuksesta.

Buusti-aineopintojaksoille soveltuvia opettajia on hyvä pohtia etukäteen tarkasti ennen opintojakson alkua. Valinta kannattaa tehdä opettajan oman kiinnostuksen mukaan ja sen, että opettajalla on selkeä ilmaisutapa, struktuuri ja joustavuutta opintojen suoritusten suhteen. Buusti-aineopintojaksoille valittiin opettajia, joilla oli itsellään kiinnostusta lisätuen antamiseen ja kokeiluun testata vaihtoehtoisia suoritustapoja. Ideana aineopintojaksoilla oli, että opiskelijalle annettiin mahdollisuus suorittaa

Hyvä YH02-boostiryhmäläinen,
huomenna aamulla taas tunnit -
enää kolme kertaa tunteja jäljellä.
Tunnilla myös sanakoe nro 3.

Tule paikalle, vaikka sinulle olisi
kertynyt poissaoloja. Koska tämä
on boostiryhmä, ketään ei ole
"heitetty" kurssilta ulos. Jos
poissaoloja on paljon, sovitaan
täydentävistä tehtävistä.

Toivottavasti saatte kaikki
tämän opintojakson suoritetuksi!

Yst. terv.

opintojakso loppuun, vaikka poissaoloja olisikin kertynyt yli sallitun määrän. Tavoitteena oli motivoida opiskelija antamaan tarvittava näyttö, jotta opintojakso pystyttiin arvioimaan. Opettajat olivat luoneet selkeän mallin siihen, että opiskelija tiesi mitä häneltä odotetaan ja millaisella suorituksella opintojakso pystyttiin katsomaan suoritetuksi ja arvioimaan osaaminen. Buusti-aineopintojaksoilla poissaoloja ei ollut tavanomaista enempää, vaikka opiskelija tiesi etukäteen, ettei tipahda opintojaksolta poissaolojen vuoksi.

Opetustavat poikkesivat osittain tavanomaisista opintojaksoista. Yhteiskuntaopin YH2-opintojaksolla oli käytössä opiskeluissa pääasiallisesti vihot, joihin opiskelija loi itselleen oman oppimateriaalin tuntien aikana. Opintojakson aikana oli useampia pieniä kokeita. Opettaja esimerkiksi antoi etukäteen käsitteet ja kokonaisuudet, jotka tuli pystyä selittämään välikokeissa. Jos opiskelija oli ollut välikokeista pois, hän teki kokeita Buusti-opintojaksolla ja Buusti-ryhmän opettaja palautti ne aineenopettajalle. Buusti-aineopintojakson opettaja muistutti ja kannusti opiskelijoita selkeästi tavanomaista enemmän kuin muilla opintojaksoilla oppituntien väleissä.

Jaettavat opetusmateriaalit saattoivat olla lähes kokonaan opettajan itsensä tekemiä ja ne jaettiin opiskelijalle Classroomissa. Jaettu oppimateriaali oli selkoistettua, mutta eteni kirjan kappaleiden mukaisesti. Kirjaa pystyi helposti käyttämään osana opiskelua, jos koki haluavansa lisää tietoa tunnilla käsitellystä aiheesta tai tavoitteli opintojaksolta kiitettävää arvosanaa. Tietyt kokonaisuudet opintojaksolla opiskeltiin perinteisemmin oppikirjan avulla.

Opettajilla oli erilaisia tapoja selkeyttää oppimateriaaleja. Esimerkiksi tähdellä oli merkitty tärkeimmät asiat ja sellaiset asiat, jotka tulee opetella kokeeseen. Sinisellä oli korostettu tärkeät termit, jotka tuli harjoitella ja mitkä vieraskielisten opiskelijoiden oli hyvä kääntää omalle kielelleen. Monet opeteltavat asiat oli visualisoitu. Opettaja ohjasi tunneilla opiskelijoiden muistiinpanojen tekemistä ja kertoi mitkä asiat olivat olennaisia.

Yhteiskuntaopin opintojaksolla pidettiin neljä erillistä sanastokoetta, josta jokaiseen kokeeseen tuli viisi selitettävää käsitettä etukäteen annetusta noin kahdestakymmenestä. Kokeessa sai kertoa mitä asia tarkoittaa ja/tai antaa esimerkkejä. YH-opintojakson yritystoiminnan osuudessa yritystoiminnassa tehtiin käytännönläheinen yrityksen perustamisen tehtävä ja tehtiin liiketoimintasuunnitelma. Tämä oli pakollinen palautettava tehtävä. Lisäksi opintojaksolla oli kaikille pakollinen vaalipaneeli, koska opintojakson aikana oli yhteiskuntaopin teemaan kuuluvat kuntavaalit. Opintojakson poissaoloja pystyi korvaamaan digikirjan tehtävillä kolme tehtävää / poissaolo. Kokeessa opiskelija pystyi valitsemaan suppeamman sisällön tehtävät, joilla pystyi tavoittelemaan 7,5 koearvosanaa. Kokeessa oli myös ylöspäin eriyttäviä tehtäviä, jos opiskelija tahtoi tavoitella opintojaksolta parempaa arvosanaa.

Yhteiskuntaopin opettaja piti Buusti-aineopintojakson toteutustapaa erittäin toimivana opiskelijoiden oppimisen kannalta. Hän kertoi opintojakson tulosten olevan yllättävän hyviä suhteessa opiskelijoiden aiempaan opintomenestykseen yhteiskuntaopissa. Keskittymällä olennaisimpaan saatiin heikot numerot vähenemään ja taitotasoa nostettua monella opiskelijalla lähelle arvosanan 7 tasoa. Buusti-aineopettaja pohti jatkavansa opintojaksolla kehitettyjen opetusmenetelmien käyttöä myös jatkossa.

Ryhmänohjaajan ja Buusti-opettajan työnjako

Buusti-mallissa on tärkeää käydä keskustelua siitä millä tavalla Buusti-opettajan ja ryhmänohjaajan roolit määräytyvät. Ryhmänohjaajan velvollisuuksiin kuuluu seurata opiskelijan poissaoloja ja puuttua niihin. Buusti-mallissa myös Buusti-ryhmän opettaja seuraa poissaoloja ja kyselee opiskelijan perään hyvinkin aktiivisesti ja muistuttelee sovitusta tapaamisista. Hankkeessa törmäsimme muutamaan otteeseen siihen, että ryhmänohjaaja koki haastavaksi sen, että yhteydenottajia opiskelijaan oli kaksi. Toisaalta Buusti-opiskelijoiksi valikoituvat sellaiset opiskelijat, joilla harvoin on haitaksi, että muistuttajia ja perään katsovia aikuisia on useampia kouluyhteisössä. On kuitenkin tärkeää istua alas keskustelemaan työnjaosta, jos siinä koetaan haastetta.

Viestinnän kannalta on tärkeää muistaa, että kaikissa viesteissä, joita Buusti-opettaja lähettää opiskelijan asioihin liittyen, on mukana aina mahdollisuuksien mukaan myös opiskelijan oma ryhmänohjaaja. Näin hänellä säilyy tietoisena siitä miten oman ryhmän opiskelijan asiat edistyvät Buusti-ryhmässä. Opiskelijalla on kuitenkin tarkoitus siirtyä takaisin kokonaan oman ryhmänohjaajansa valvontaan, kun Buustia ei enää tarvita ja opiskelijan opinnot alkavat sujua. Lisäksi ryhmänohjaaja otetaan mahdollisuuksien mukaan aina opiskelijaa koskeviin tapaamisiin, jos se nähdään tapaamisen luonteen kannalta tarkoituksenmukaisena.

Ryhmänohjaajan, opinto-ohjaajan ja erityisopettajien rooli Buusti-opinnoissa

Erityisesti ensimmäistä vuotta opiskelevien kohdalla ryhmänohjaajien kautta ohjautui opiskelijoita Buusti-ryhmään. Ensimmäisen vuoden opiskelijoita tuli neljännessä. Oli tärkeää saada ryhmänohjaajat ymmärtämään Buustin mahdollisuudet tukea opiskelijoiden hyvinvointia ja opintoja. Ryhmänohjaajan velvollisuus on seurata opiskelijoiden poissaoloja ja opintojen etenemistä ja näin huomata mahdollinen tuen tarve. Hankkeen aikana Buustin tuesta kerrottiin useaan otteeseen opettajankokouksissa. Lisäksi

Buusti-opettaja tuli tutuksi opettajahuoneessa, jossa hän pystyi keskustelamaan omasta työnkuvastaan ja tuen mahdollisuuksista Buusti-ryhmässä.

Opinto-ohjaajilla korostui rooli Buusti-opiskelijoiden ohjaamisessa. Opinto-ohjaaja voi pitää omaan teemaan liittyviä tunteja Buusti-tunneilla tai tavata tuntien aikana hänen vastuulleen kuuluvia opiskelijoita. Monella opiskelijalla oli haasteita opintojen suorittamisessa ja tämän vuoksi opiskelijan kanssa jouduttiin usein pohtimaan opinto-ohjauksellisia asioita. Opintojaksojen uudelleen valinnoista ja pidentämissuunnitelmista vastasi aina opiskelijan oma opinto-ohjaaja. Suoritusten loppuun saattamisesta eli O-merkinnöistä ja opintojaksojen ja kokeiden erityisjärjestelyistä vastasi Buusti-opettaja. Opinto-ohjaajalla oli myös tärkeä rooli, kun pohdittiin opintojen mahdollisuutta esimerkiksi ammatillisissa opinnoissa lukion sijaan. Opinto-ohjaaja olivat aina mukana keskusteluissa, kun pohditaan oppilaitosten vaihtamista. Buusti-ryhmän aikana kaksi opiskelijaa siirtyi muihin oppilaitoksiin. Opinto-ohjauksen roolia tullaan seuraavana lukuvuonna kasvattamaan ja jokaiselle opiskelijalle tarjotaan mahdollisuutta yhteiseen tapaamiseen Buusti-opettajan ja opinto-ohjaajan kanssa.

Vuosaaren omalla rahoituksella toimineet erityisopettajat kävivät auttamassa Buusti-tunneilla opiskelijoita tehtävien teossa. Lisäksi he ohjasivat ryhmään opiskelijoita, joilla ilmeni tuen tarvetta erityisopettajan tapaamisissa. Lisäksi ajoittain sovittiin yksittäisten opiskelijoiden tuesta Buusti-tuntien aikana, niin että opiskelija siirtyi opitunnin ajaksi erityisopettajan luokse omien tehtäviensä kanssa.

Toteutetut tukitoimet Buusti-ryhmässä hankkeen aikana

Opiskelijoiden haasteet olivat Buusti-ryhmässä moninaisia. Opiskelijaryhmässä yli puolella oli näkyvissä haasteita oppimisvaikeuksissa, psyykkisessä kuormituksessa, toiminnanohjauksessa tai heillä oli sosiaalisia haasteita yksinäisyyteen, perheeseen tai asumiseen liittyen. Neljäs osalla oli selkeimpänä piirteenä motivaation haasteet. Vain muutamalla opiskelijalla oli puutteellinen opiskelukielen hallinta, joka vaikeutti opintoja.

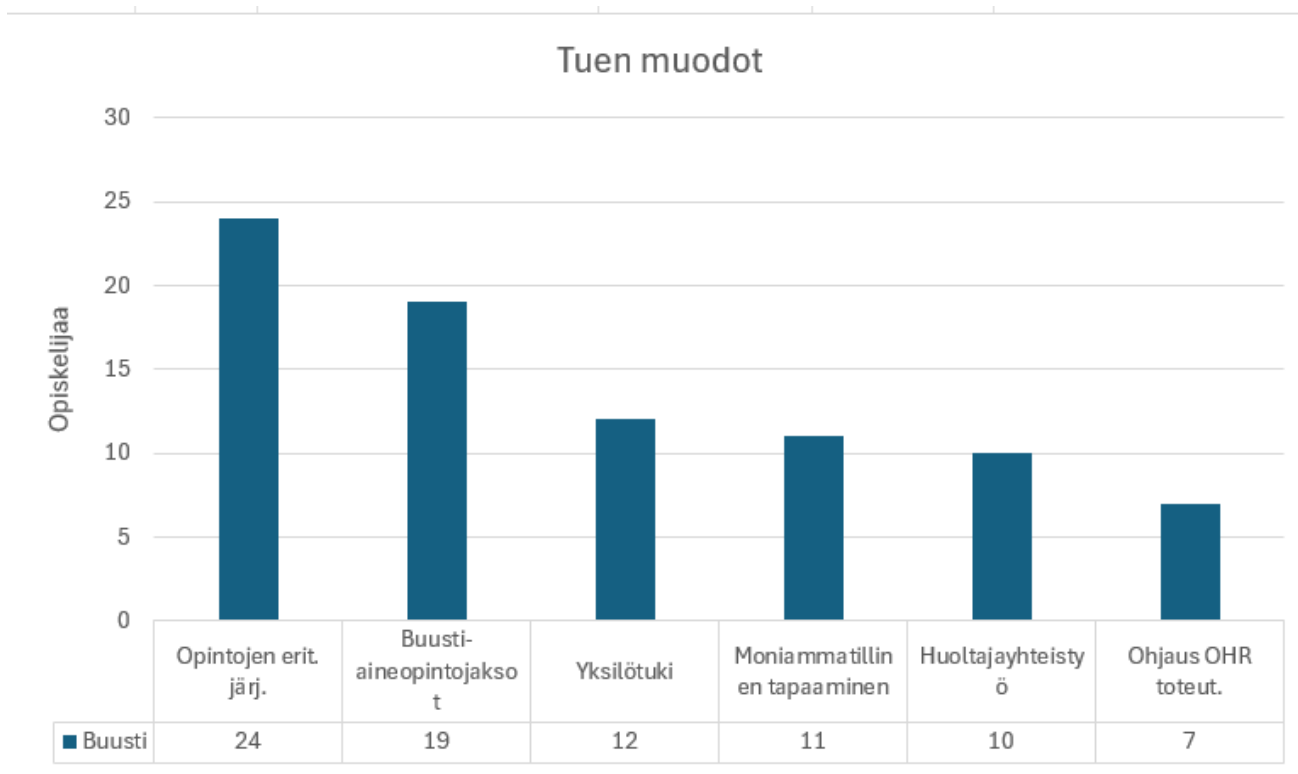
	Ma 03.03.	Ti 04.03.	Ke 05.03.	To 06.03.	Pe 07.03.
08:30		2: FIO2.5 MEL 210 21Y/JKA/22C/22I/23A/23B/23C/23F/23H/24A/24C/2	4: TOA04.Buusti jakso 4 JMA KLE 22 21Y/JKA/22B/22C/22I/23A/23B/23C/23F/23H/24A/24C/2	1: YH02.6 (boosti) JMA TAL 025 21Y/JKA/22B/22C/22I/23A/23B/23C/23F/23H/24A/24C/2	3: ÄI06.+ 07.7 SRA 211 22B/22C/22G/23A/23B/23D/23E/23G
10:00	6: MAB06.+ 07.3(boosti) JMA TMI 056 21Y/JKA/22A/22F/22H/23A/23B/23D/23E/23G/2	1: YH02.6 (boosti) JMA TAL 025 21Y/JKA/22A/22F/22H/23A/23B/23D/23E/23G/2	2: FIO2.5 MEL 210 21Y/JKA/22C/22I/23A/23B/23C/23F/23H/24A/24C/2	5: KU02.6 AMA 116 22A/22I/23A/23B/23D/23H/23I/24A/24B/24C/2	4: TOA04.Buusti jakso 4 JMA KLE 221 21Y/JKA/22B/22C/22F/23A/23B/23D/23E/23G/2
12:15	5: KU02.6 AMA 116 22A/22I/23A/23B/23D/23H/23I/24A/24B/24C/2	6: MAB06.+ 07.3(boosti) JMA TMI 056 21Y/JKA/22A/22F/22H/23A/23B/23D/23E/23G/2	3: ÄI06.+ 07.7 SRA 211 22B/22C/22G/23A/23B/23D/23E/23G	6: MAB06.+ 07.3(boosti) JMA TMI 056 21Y/JKA/22A/22F/22H/23A/23B/23D/23E/23G/2	1: YH02.6 (boosti) JMA TAL 025 21Y/JKA/22B/22C/22F/22H/23A/23B/23D/23E/23G/2
13:45	4: TOA04.Buusti jakso 4 JMA KLE 221 21Y/JKA/22B/22C/22F/23A/23B/23D/23E/23G/2	14: OPO2.23A JKA 322 23A/23A	5: KU02.6 AMA 116 22A/22I/23A/23B/23D/23H/23I/24A/24B/24C/2		2: FIO2.5 MEL 210 21Y/JKA/22C/22I/23A/23B/23C/23F/23H/24A/24C/2
15:00	3: ÄI06.+ 07.7 SRA 211 22B/22C/22G/23A/23B/23D/23E/23G	Matkikappaja halukkaalle / opettajan ohjauksesta 327 21XAJA/21XJKA/21XPK	8: MULD9 .1 MJA 15A 22A/22G/23A/23A	Kielipaja EU JMA ISI 221 21XAJA/21XJKA/21XPK ja 23 muuta	8: MULD9 .1 MJA 15A 22A/22G/23A/23A
17:05					

Buusti-opiskelijan lukujärjestys. Opiskelija osallistui Buusti opintojaksolle (sininen) sekä Buusti-opiskelijoille räätälöidyille MAB6-7 (oranssi) sekä YH2 opintojaksolle (musta), jotka toteutettiin samanaikaisopetuksena erityisopettaja-aineenopettaja. Opiskelijalla lukujärjestyksessä oli aina näkyvillä myös oppilaitoksen yleiset tukipajat (keltainen) ja mahdolliset yksilöajat opinto-ohjaajalle (vaaleanpunainen).

Hankkeen aikana pyrittiin saattamaan opintojaksoja loppuun hyvin moninaisin tavoin. Suurimmalle osalle opiskelijoista tehtiin yksilöllisiä järjestelyjä, jotta opintojaksot pystyttiin arvioimaan. Usealla opiskelijalla oli vanhoja kesken jääneitä opintoja ja useaan kertaan tehtyjä opintojaksoja, jotka eivät olleet tulleet valmiiksi. Buusti-opettaja kävi yksilöllisesti läpi opiskelijan mahdollisuuksia suorittaa opintojakso Buusti-tuntien aikana erityisjärjestelyin. Käytännössä nämä olivat usein itsenäisiä suorituksia tai kokeita, jotka olivat jääneet aikaisemmin tekemättä. Lisäksi käytettiin muutamia polutettuja arvosanoja, joilla tähdättiin opintojakson läpäisyyn. Käytössä oli myös itsenäiset suoritukset opiskelijoilla, joilla arvosanat eivät olleet kiitettäviä. Buusti-tunneilla opettajan ohjaamana näitä vanhoja suorituksia saatiin hyvin päätökseen. Tämä vaati aineenopettajan kanssa käytyä keskustelua ja heidän joustamista opiskelijan hyväksi. Opiskelija koki jouston tärkeänä ja se lisäsi motivaatiota saada opintojakso suoritettua.

Käytetyt tuen muodot 26 opiskelijan ryhmässä.

Osalle opiskelijoista kertyi hankkeen aikana edelleen paljon poissaoloja opintojaksoilta, mutta poissaoloja pystyttiin paikkaamaan viikon aikana Buusti-tuntien aikana. Tämä taas vaati opiskelijan, erityisopettajan ja aineenopettajan välistä kommunikaatiota ja joustoa kaikilta osapuolilta, jotta opiskelijaa ei laitettu opintojaksolta pois ja hänelle annettiin mahdollisuus korvaaviin tehtäviin. Opintojaksojen erillisjärjestelyt sujuivat hankkeen aikana suhteellisen helposti. Niissä oli kuitenkin isoja opettajakohtaisia eroja.

Erillisille erityisopettajan tukemille Buusti-aineopintojaksoille osallistui 19 opiskelijaa. Näillä opintojaksoilla oli aina mukana aineenopettaja sekä erityisopettaja. Opintojaksot toteutettiin “rautalankamalleina”, jossa keskityttiin opintojakson ydinsisältöön. Opintojaksoilla myös joustettiin opiskelijan hyväksi, niin että he paikkasivat rästiin jääneitä välikokeita ja poissaolojaan Buusti-tunneilla.

Yksilötukea annettiin 12 opiskelijalle. Nämä olivat tietyn oppiaineen tai opiskelutaitojen henkilökohtaista tai pienryhmäopetusta. Moniammatillisia tapaamisia järjestettiin Buusti-ryhmään kuuluville 11 opiskelijalle. Huoltajapalavereita toteutettiin kymmenen opiskelijan kohdalla. Opiskelijoita ohjattiin aktiivisesti OHR:n palveluiden piiriin. Kaikki eivät sinne kuitenkaan halunneet tai saaneet mentyä. Uusia asiakkaita OHR:n työntekijöille saatiin Buusti-opiskelijoista seitsemän. Lisäksi osalle Buusti-opiskelijoista tarjottiin tehostettua opinto-ohjausta siten, että Buusti-ryhmän erityisopettaja osallistui opinto-ohjaajan tapaamiseen. Tämä mahdollisti oppimisen monipuolisen tukemisen, jossa yhdistyivät sekä erityisopetuksen että ohjauksen näkökulmat.

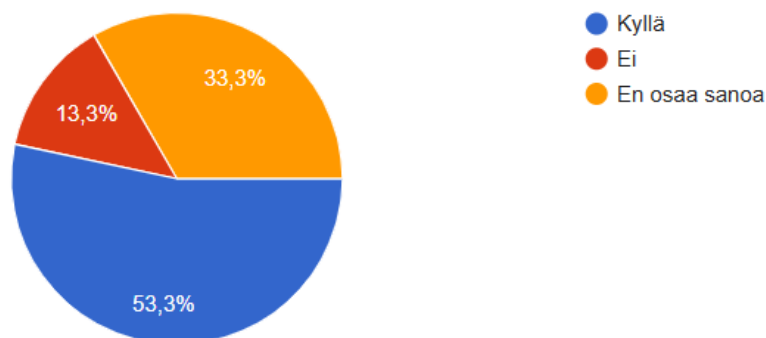
Opiskelijan saaman tuen vaikutus

Hankkeen aikana pyrittiin saamaan tietoa, millainen vaikutus Buusti-ryhmän toiminnalla oli opiskelijan edistymiseen lukiossa. Se osoittautui kuitenkin melko vaikeaksi Wilman tilastoista. Opintojen vaikeudessa oli myös opintojaksojen läpäisy vaikeampaa. Yksittäisiä Buusti-ryhmän opiskelijoita ei pystynyt käymään opinnoissa juuri lainkaan, joten heidän kohdallaan edistyminen oli heikkoa. Buusti-erityisopettajalla oli kuitenkin aikaa pitää heihin yhteyttä, joten täydellistä opinnoista putoamista ei päässyt tapahtumaan.

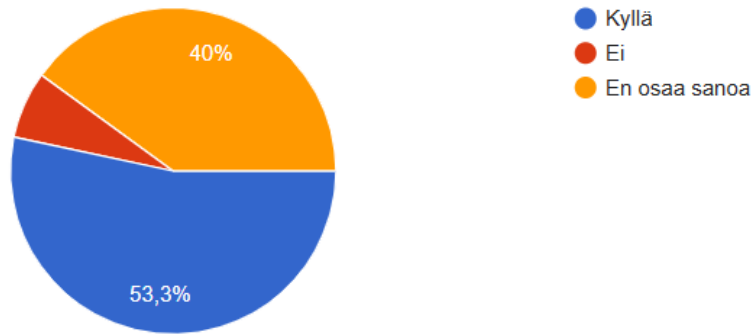
Tilastoinnista pystyi kuitenkin selkeästi sanomaan sen, että mikäli opiskelija saatiin käymään Buusti-opintojaksolla, pystyttiin opiskelijan arvosanoihin ja keskeytyneiden opintojaksojen määrään vaikuttamaan. Keskimääräinen opintojakso kertymä laski hieman ensimmäisestä vuodesta, mutta siinäkin oli isoja yksilöllisiä eroja. Osalla opintoja ja parempia arvosanoja kertyi enemmän ja osalla vaikutus näkyi vain siinä ettei opintojaksoja jäänyt enää niin paljon kesken. Osalle opiskelijoista vuoden aikana oli merkittävää se, että oli päässyt uusien opintojen pariin toiseen oppilaitokseen tai tuen piiriin oppilaitoksessa tai sen ulkopuolella.

Buusti-ryhmän opettajan näkökulmasta monessa opiskelijassa pystyi vuoden aikana näkemään opiskelukyvyin ja opiskeluista vastuunottamisen kasvua. Lukuvuoden alussa monia opiskelijoita joutui usein kehottaa useampaan kertaan opiskelumateriaalien etsintään, jotta he saivat opiskelut Buusti-opintojakson tunneilla alkuun. Lisäksi työ keskeytyi useaan kertaan tunnin aikana ja oman tilanteen muutokseen vaikuttamiseen ei ollut kovaa sisäistä motivaatiota vaikuttaa. Kevään puolella toimintatavat olivat jo tutumpia ja tunnille tultaessa opiskelijat olivat jo tarkemmin miettineet itsenäisesti miten Buusti-tuntien ajan voi käyttää hyödyksi ja miten opintoja voisi viedä aktiivisesti itse eteenpäin. Lisäksi opiskelijat alkoivat jo itsenäisesti pohtia millä tavoin pystyisi korvaamaan jonkin opintojakson puuttuvat suoritukset tai voisi kohan monesti tehdyn keskeytyneen opintojakson saada jotenkin täydennettyä Buusti-tunneilla. Lisäksi se, että Buusti-opettajalla oli resursseja tiiviiseen yhteydenpitoon opiskelijoihin ja heidän edistymisensä seurantaan, vaikutti opiskelijoiden kouluun ja opintoihin kiinnittymiseen positiivisesti. Heillä oli koulussa “kiinnekohta” ja selkeä nimetty aikuinen, jonka kanssa pystyttiin pohtimaan opintojen etenemistä tai muuta mielessä olevaa asiaa. Opiskelijoille tehtiin kysely, josta pystyy näkemään sen, että opiskelijat ovat kokeneet opintojakson omasta näkökulmastaan hyödyllisenä. Buustia arvioitiin keväällä 2025 opiskelijoille tehdyllä kyselyllä. Kyselyn perusteella mallia kannattaa jatkaa ja kehittää.

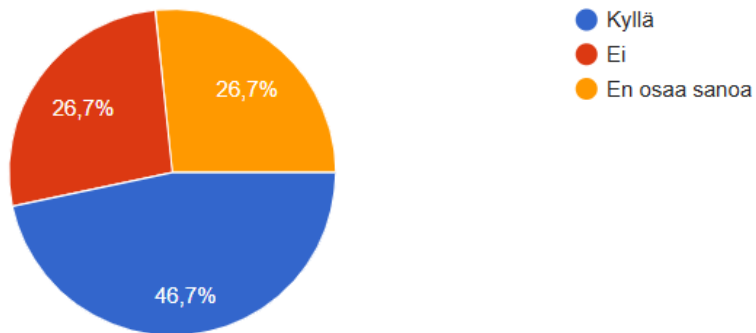
Hyvinvointini ja yleinen jaksaminen on parantunut Buustin aikana.

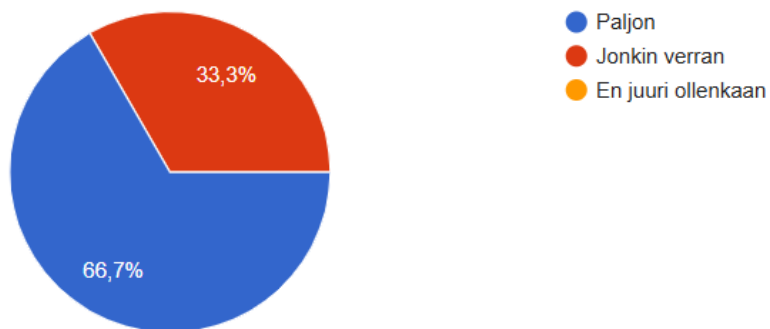
Opintomenestykseni on parantunut Buustin aikana

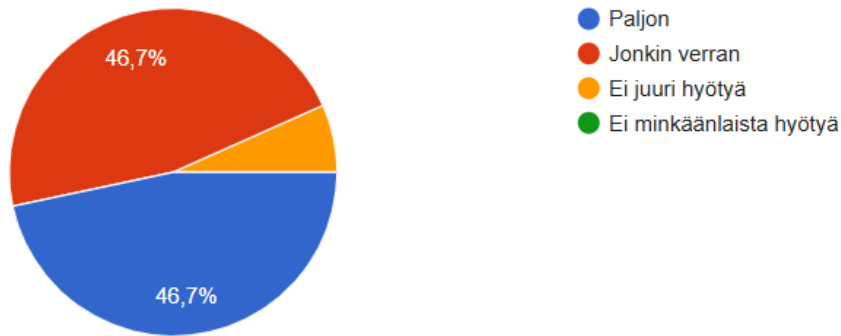
Buustin ansiosta opintosuorituksia on tullut enemmän kuin aiemmin

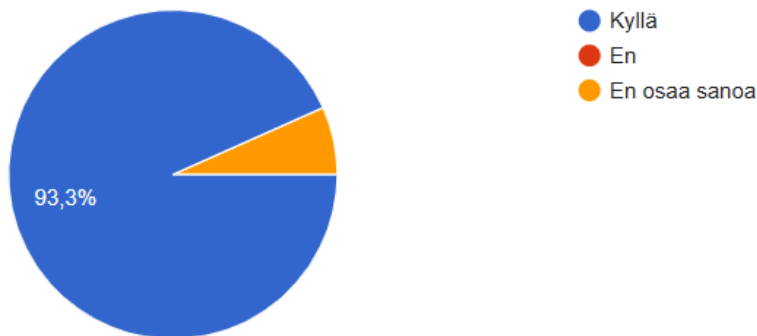
Koetko saaneesi tukea tai apua tehtävien tekemiseen ja opiskelutaitoihin Buusti-tunneilla?

Buustista on ollut minulle hyötyä ja tukea opintoihin:

Suosittelisitko Buusti-opintojaksoa opiskelijoille, joilla on haastetta lukio-opinnoissa?

Buusti-toiminnan aloittaminen

Buustin kaltaista tuettua oppimisympäristöä aloittaessa on tärkeää saada koko lukioyhteisö tietoiseksi siitä mitä Buustin toiminta pitää sisällän ja millä tavoin se mahdollisesti muuttaa eri työntekijöiden työnkuvaa. Tarkoituksena on helpottaa aineenopettajan työkuormaa niiden opiskelijoiden kohdalla, joilla muuten olisi vaikea saada opintojakson tehtäviä suoritettua. Tällöin aineenopettaja voi tukeutua Buusti-opettajan tukeen ja toimittaa puuttuvat tehtävät Buustiin suoritettavaksi. Isoimpana muutos näkyy aineenopettajalle siinä, että Buusti-opiskelijoiden kanssa voidaan joustaa palautettavien töiden ja kokeiden tekemisestä ilman, että opintojaksoa keskeytetään. Opiskelija ei voi jättää tehtäviä tekemättä, mutta ne voidaan tehdä jälkikäteen Buusti-oppitunneilla tai sopia Buusti-opettajan kanssa tapaaminen, jolloin opiskelija tekee puuttuvan suorituksen. Buusti-opettaja palauttaa tehdyn kokeen aineenopettajalle. Lisäksi Buusti-opettaja

voi ehdottaa aineenopettajalle opintojaksolla toteutettavia erilaisia tapoja suorittaa opintojaksoa tai koetta. Koejärjestelyinä voidaan käyttää esimerkiksi etukäteen saatavia koekysymyksiä tai pilkottua koealuetta. Tällöin sovitaan opettajan ja opiskelijan kanssa siitä mihin arvosanaan opiskelijalla on mahdollisuuksia yksilöllisillä koejärjestelyillä ja mitkä asiat pitää osata, jotta tavoiteltava arvosana on mahdollinen.

Buusti-mallin käyttöönotto

Buusti-mallin käyttöönottoon liittyvä kaavio on laadittu helpottamaan vastaavan toiminnan aloittamista muissa lukioissa. Hankkeen aikana on tullut monia haasteita vastaan ja käyttöönoton mallissa on pyritty tuomaan esiin asioita, joita on hyvä pohtia ennen tuetun oppimisympäristön aloittamista. Malli löytyy myös sähköisesti: <https://urly.fi/3Qey>

1. Tuetun oppimisympäristön valmistelu

Tuntipaikan valinta

- Valitse tukiryhmälle tuntipaikka, joka ei ole ”kriittinen” opiskelijoiden valintojen kannalta. Kohta, jossa paljon opintojaksoja, joita voi valita muilla periodeilla/tuntipaikoilla.
- Osalla aamutunneille tulo voi olla haastavaa, joten useimmat tunnit hyvä olla keskellä päivää.
- Iltapäivän viimeiset tunnit ja päivän ensimmäiset mahdollistavat paremmin vierailukäynnit.

- Miten tukio-pintojakso kerryttää opiskelijan opintopisteitä?

Tukikokonaisuuden laajuudesta päättäminen

- Tarjotaanko yhtä vai useampaa tukio-pintojaksoa periodin aikana / missä periodeissa tarjotaan ja minkä vuoden opiskelijoille tukea painotetaan? Ensimmäisen vuoden opiskelijat saadaan ryhmään mukaan usein vasta kevätlukukaudella.
- Kuinka montaa tuettua samanaikaisopetuksen opintojaksoa tarjotaan EO+AO. Toteutetaanko opetus keskittyen perussisältöön?
- Perustetaanko uusia nivel-/rästio-pintojaksoja?
- Toteutetaanko ainekohtaisia opintopajoja iltapäivisin?
- Siirretäänkö buustio-piskelijoiden ryhmänohjausta buustio-pettajalle?

2. Lukion opiskelua tukevien rakenteiden koonti

Kartoitetaan oppilaitoksessa olevat valmiit tuen rakenteet, joita voidaan hyödyntää tukiryhmän opiskelijoille.

- Nivel-, rästi- ja hyvinvoinnin opintojaksot, opintopajat
- Aktiivipassiopinnot - opinnollistetaan vapaa-ajantoiminta tukemaan opiskelijan opintoja ja arkea. Opiskelija raportoi käynnit esim. classroomiin ja opettaja hyväksyy opintojakson, kun sovittu käyntimäärä ylittyy esim. 16 käyntiä ja raportointi.
- Opiskelijoita tukevat opinnot kuten taito- ja taideaineet, hyvinvoinnin opintojaksot esim PS tai muut kiinnostuksen kohteet.
- Verkko-opinnot
- Lähiympäristössä olevat tuen muodot, kuten HEROn toiminta ja kurssit.
- Itsenäisten suoritusten mahdollisuus
- Yrittäjyysopinnot
- Ristiinopiskelun mahdollisuus Stadin AO:n puolella ja vapaan sivistystyön
- Ammattioppilaitosten ja vapaan sivistystyön tarjonta

3. Resurssit tuki- ja samanaikaisopetuksen opintojaksoille

- Millainen erityisopetuksen / OHR:n resurssi on käytettävissä tukio-pintojaksolla? Mikä on OHR:n rooli?

- Kuinka paljon vastuuta siirretään tukiryhmän vastuopettajalle (erityisopettajalle) tukiryhmän opiskelijoista esim. poissaolojen seuranta ja opiskelijan tavoittelu (RO:n työnkuvaa).
- Millä opintojaksoilla toteutetaan samanaikaisopettajuutta? -Missä on suurin hyöty? Mitä opintojaksoja puuttuu tukiryhmäläisiltä? Miten useamman erityisopettajan resurssi jaetaan yhteisopetuksessa, samaan opetusryhmään, eri opintojaksoille?
- Aineenopettajan valinta yhteisopetuksen ryhmiin? Toteutetaanko arvosanapolutusta opintojaksoilla mikä ovat koekäytänteet?
- Onko mahdollista pitää joka periodissa yhteinen Opon, opiskelijan ja Buusti-opettajan –tapaaminen opiskelijan kanssa?
- Mikä on oppilaitoksen muun henkilökunnan rooli tukiopintojaksolla?

4. Tukiryhmäläisten valinta ja ryhmäkoko

- Buusti-opiskelijoita valitessa on tärkeää kartoittaa oppilaitoksen opiskelijoiden poissaolot, osasuoritukset (O), keskeytyneet opinnot (K), hidaskäytännöt, heikot arvosanat → Opot, EO, RO, OHR
- Keskustelut opiskelijoiden kanssa Buustin antaman tuen mahdollisuudesta. (OPO, EO)
- Opiskelijan huoltajien informointi asiasta. (EO, OPO)
- Opiskelijan opiskelusuunnitelmaan tehtävät muutokset, Buusti-aineopintojakso ja mahdolliset Buusti-aineopetuksen opintojaksot (OPO)
- Ehtona sille, että opinnot voivat jatkua?
- Hyötyisikö pidentäjät?

5. Buusti tukiryhmän aloitus ja suunnittelu

- Kun tiedetään tarkemmin millaisia opiskelijoita ryhmään valitaan, pystytään paremmin suunnittelemaan ryhmän sisältöä.
- Kaikille teetetään alkukartoitukset (Point, Komo, tarvittaessa poissaolokysely ISAP), joidenka perusteella pidetään alkukeskustelut sekä kirjataan tavoitteet (luotu Wilma-lomake)
- Tarvitaanko OHR:n palveluja → varataan yhdessä aika
- Olisiko huoltajien tapaamisesta hyötyä opiskelijan tilanteen selvittämiseksi?
- Tarvitaanko yksilöaika erityisopettajalle, kuinka usein?

- Tarvitaanko aineenopettajan antamaa tukiopetusta?
- Onko lukitellit tehty, jos tarvetta?
- Viikko- ja periodisuunnitelman teko. Informoidaan kaikkien Buusti-ryhmäläisten aineenopettajia Buusti-ryhmään valinnasta
- Opiskelija voi suorittaa osia opintojaksoista Buusti-ryhmässä – puuttuvat suoritukset opintojaksolta.
- Buusti-opintojakson opettaja voi ehdottaa erilaisia ratkaisuja opintojakson läpäisemiseksi → polutetut arvosanat, itsenäinen suorittaminen.

6. Ryhmän rakentaminen ja teemojen tarkentaminen

- Buusti-ryhmän turvallisen ja hyvän ilmapiirin luomiseksi on tärkeää ryhmäyttää opiskelijoita. Mukana voi olla kuraattori ja nuoriso-ohjaaja. Tasaisin väliajoin retkiä esim. Seikkailutalon ohjelma, kiipeily, keilaus, kävelylenkit, museo, konserttikäynnit, VPK-toiminta, nuorisotalot.
- Kysytään ryhmältä toiveita yhteiselle tekemisille ja vierailuille.
- Valinnaisuutta oppitunteihin, jos useampi opettaja/ohjaaja
- Vertaisoppijuus – opiskelua yhdessä saman opintojakson parissa
- Aineenopettajan lähettämät puuttuvat suoritukset
- Yhteisiä teemoja esim. opiskelutaidot, hyvinvointi, mielekäs arki, kesätyöt

7. Opiskelijoiden etenemisen seuranta

- Opiskelijoiden poissaoloihin nopea reagointi → tarvittaessa yhteinen palaveri → ISAP-kysely ja Hemmasittare-mallin tuki
- Seurataan rästien tekemisen edistymistä ja meneillään olevien opintojaksojen toteutumista ja opettajien wilma-merkintöjä.
- Järjestetään tarvittaessa mahdollisuutta kiritä meneillään olevia opintojaksoja/palauttamattomia tehtäviä
- Sovitaan tarvittaessa yksilöllisistä suoritustavoista aineenopettajan kanssa
- Sopsisiko opiskelijan tilanteeseen verkko-opintojaksojen suoritus

8. Tuen tarpeen ja sisällön suunnittelu

- Pohdinta kuinka moni Buusti-ryhmän opiskelija tarvitsee ryhmää seuraavalla periodilla.
- Olisiko mahdollista tukea esim. pidentäminen, tukiopetus, yleiset pajat?
- Muistutetaan ryhmänohjaajia Buusti-ryhmästä.
- Uudet ohjaukset Buustiin.
- Uusien opiskelijoiden valinta, alkukartoitukset ja keskustelut.
- Pohditaan teemat ja vierailut seuraavaan periodiin yhteistyössä.

9. Palaute ja kehittäminen

- Kerätään palautetta ryhmän toiminnasta. Oppitunnilla kerätään palautetta opiskelijoilta esim. formsilla. Lähetään vanhemmille Wilman kautta linkki omaan kyselyyn. Kysytään ryhmänohjaajilta/muulta henkilökunnalta palautetta ja kehitysideoita.
- Tutkitaan vaikuttavuutta opintosuoritusten/poissaolojen määrän kautta.
- Kehitetään palautteen kautta opintojakson sisältöjä ja toteutusta yhteistyössä.

Buustin kehitysideoita

Buusti-opintojakson opiskelijamäärää on tärkeä pohtia etukäteen oppilaitoksessa olevan resurssin näkökulmasta. Hankelukiassa tuen tarve on ollut melko suuri ja oppitunneilla on ollut usein vähintään kaksi aikuista. Tuen tarve vaihtelee toiminnanohjauksen tarpeesta oppiainekohtaiseen tuen antamiseen. Tämän vuoksi Buusti-ryhmässä työskentelevän aikuisen ei tarvitse hallita oppiaineiden sisältöjä. Riittää, että on kiinnostunut nuorten hyvinvoinnista ja tukee toiminnanohjausta oppitunnilla opiskeluun virittävien kysymysten avulla. Usein pelkästään kysymykset “Mitä olitkaan tekemässä? Mitä oppiaineita sinulla on tänään ollut? Mitä tehtäviä olisi hyvä saada nyt tehtyä?” auttaa opiskelijaa eteenpäin. Kun istuu vieressä ja opiskelija selittää mitä on tekemässä antaa nuorelle ymmärryksen siitä, että aikuinen on kiinnostunut siitä mitä hän on tekemässä. Lisäksi opiskelija pystyy omalla puheellaan ohjaamaan itseään samalla kun kertoo aikuiselle mitä on tekemässä. Ryhmässä toimivilla opettajilla on pääsy kaikkien lukiossa käytettävien kustantamoiden oppimateriaaleihin. Niiden kautta pystyy ohjaamaan oppiaineita ja tehtäviä, kun pystyy näkemään tehtävien ratkaisut. Tukiryhmä antaa hyvän mahdollisuuden monialaiseen yhteistyöhön ja eri ammattilaisten hyödyntämiseen Buusti-oppitunneilla. Ryhmän kautta moni opiskelija tutustuu paremmin OHR:n työntekijöihin, jonka kautta kynnyksensä lähestyä ja varata aikaa madaltuu.

Tuettua oppimisympäristöä suunniteltaessa on järkevää pohtia millaista resurssia voidaan käyttää opetusjärjestelyiden eriyttämiseen. Vaihtoehtoiset tavat suorittaa opintojaksoja työllistää aineenopettajaa ja olisi kohtuullista, että niistä voitaisiin maksaa esimerkiksi tukiopetuksen korvaus tai muu mahdollinen lisä.

Aineryhmissä voitaisiin esimerkiksi sopia kuka opettajista vastaa minäkin vuonna itsenäisten suoritusten ja räätälöitävien opintojaksojen vastaanottamisesta ja tähän voitaisiin varata rahallista resurssia.

Buusti-opiskelijoiden kohdalla on tärkeää pohtia tarjolla olevien tuen rakenteiden toimivuutta. Oppilaitoksissa tarjottavat rästiopintojaksot eivät aina tue opiskelijaa, vaan on lähdettävä pohtimaan uusia tuen muotoja. Monelle hyvää tarkoittavat rästikurssit tarkoittavat laskujen laskemista ja sen pohjalta vitosen saamista. Opiskelijan oma tavoite voi olla korkeammalla, vaikka oppitunneilla käyminen ei ole onnistunut. Hankkeen aikana usean opiskelijan kohdalla pystyttiin omaksumaan tietoa selkeästi nopeammassa tahdissa kuin tavanomaisella opintojaksolla. Hankkeen näkökulmasta moni opiskelija hyötyisi mahdollisuudesta “tenttiä” opintojaksoja omaan tahtiin ilman läsnäolopakkoa. Osalle kouluun tuleminen on haastavaa, mutta kun sinne tullaan, ollaan valmiita työskentelemään hyvinkin tehokkaasti, jotta asioita saadaa suoritettua. Osan opiskelijoiden kanssa pystyttiin esimerkiksi omaksumaan yhden Buusti-oppitunnin kanssa monen matematiikan oppitunnin sisältö.

Toisinaan esitetään, että opiskelijan, joka haluaa suorittaa lukio-opintoja ensisijaisesti kokeiden kautta, olisi tarkoituksenmukaisempaa siirtyä aikuislukioon. Monille opiskelijoille, joilla on toiminnanohjauksen vaikeuksia, nuorisolukio tarjoaa enemmän rakenteita ja pedagogista tukea kuin mitä aikuislukio kykenee tarjoamaan. Buustin kaltainen opintojen eriyttämisen ja räätälöinnin mahdollisuus voi toimia merkittävänä keinona tukea näitä opiskelijoita lukio-opintojen suorittamisessa ja loppuunsaattamisessa.

Buusti-opintoja on suunniteltu koko ajan niin, että mallia pystyy toteuttamaan osana erityisopettajan perustyönkuvaa ilman lisäresurssia. Buusti-malli on toteutettavissa pienelläkin erityisopettajaresurssilla niin, että erityisopettaja voi toteuttaa osassa periodeja Buusti-opintojaksoa oman työkuormansa mukaan ja olla aineopintojaksoilla mukana sen verran, kun resurssit antavat myöten. Hankkeessa paljon aikaa vieneet alkukartoitukset vievät huomattavasti vähemmän aikaa, kun Buusti-tukiopintojaksolle tulevat opiskelijat ovat erityisopettajalle jo ennakkoon tuttuja. Nyt hankkeeseen palkatulla erityisopettajalla meni paljon aikaa, jotta pääsi selville opiskelijan tilanteesta ja tarvittavasta tuesta.

LIITTEET

Koulukohtaisen opetussuunnitelman tekstit Buusti-opintoihin

Hankkeessa luotiin buusti-opintoihin tehtävät, tavoitteet, arviointi ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteet. osaksi oppilaitoksen opetussuunnitelmaa.

Buusti-opinnot, OPS-puun tekstit

Tehtävä

Buusti-opintojaksojen tavoitteena on kehittää opiskelijan kykyä itsenäiseen ja tehokkaaseen oppimiseen lukion eri oppiaineissa. Opiskelija saa tukea ja apua uusien opiskelustrategioiden ja ajankäytön suunnitteluun ja -seurantaan. Opintojaksolla edistetään mm. itsesäätytaitojen kehittymistä, stressinhallintaa, motivaation löytämistä ja sen ylläpitämistä. Opintojen tarkoituksena on lisätä opiskelijoiden yhteisöllisyyttä ja edistää ryhmissätoimimisen valmiuksia, tutustua yhteiskunnan tarjoamiin vapaa-ajanviettomahdollisuuksiin, jatko-opintoihin ja työelämään sekä saada tätä kautta laajempaa ymmärrystä ympäröivästä yhteiskunnasta ja sen tarjoamista mahdollisuuksista. Valmentamo-opinnot ovat suunnattu opiskelijoille, jotka tarvitsevat tukea lukio-opintojensa edistämiseen.

Osaamisen arviointi

Buusti-opintojen arviointi perustuu osallistumiseen, opiskelijan aktiivisuuteen oppitunneilla ja vierailukäynneillä. Buusti-opintoihin kuuluu kaikille opiskelijoille alkukartoitus, jonka perusteella tehdään suunnitelma Buusti-opintojen tavoitteista ja niiden seurannasta. Suunnitelma laaditaan yhdessä koulun henkilökunnan kanssa ja suunnitteluun osallistuu myös opiskelijan lähipiiriä (esim. huoltaja), jotka tukevat opiskelijaa tavoitteiden saavuttamisessa. Opintojakso tarjoaa opiskelijalle mahdollisuuden laajentaa näkemyksiä itsestään ja yhteiskunnasta ja valmistua näin tulevaisuuteen sekä akateemisesti että elämänhallinnallisesti.

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen (01)

Opiskelijat oppivat tunnistamaan omaa psyykkistä ja fyysistä hyvinvointiaan opiskelun ja arjen keskellä. He saavat valmiuksia terveellisiin elämäntapoihin kuten riittävään liikuntaan ja unen saantiin opiskelujen tueksi. Lisäksi harjoitellaan yhdessä erilaisia opiskelumenetelmiä, jotka helpottavat opiskelua ja sitä kautta arjen hyvinvointi paranee ja opiskelumotivaatio kasvaa.

Vuorovaikutusosaaminen (02)

Opiskelijat kehittävät taitojaan kommunikoida ja toimia yhdessä muiden kanssa erilaisissa tilanteissa. He oppivat kuuntelemaan, ilmaisemaan itseään selkeästi ja ratkaisemaan tilanteitaan rakentavasti. Opiskelija oppii tunnistamaan tilanteita, joissa tarvitsee tukea ja oppii hyödyntämään ammattilaisten asiantuntemusta omien huolien ratkaisussa.

Monitieteinen ja luova osaaminen (03)

Monipuoliset oppimisympäristöt rohkaisevat opiskelijaa uudenlaiseen ajatteluun ja omien näkökulmien laajentamiseen. Opintojaksoon sisältyy vierailuja erilaisissa ympäristöissä kuten harrastustoiminnassa, yhteiskunnallisissa kohteissa, työpaikoissa ja luonnonkohteissa. Näiden tarkoituksena on tukea opiskelijan uusien kiinnostuksen kohteiden löytämistä omassa arjessa ja tulevaisuuden suunnittelussa.

Yhteiskunnallinen osaaminen (04)

Opiskelijat saavat ymmärrystä, yhteiskunnallisista rakenteista, päätöksenteosta ja vaikuttamisesta. Opiskelija oppii näkemään oman toimintansa merkityksen yhteiskunnan jäsenenä. Opiskelija oppii arvioimaan kriittisesti yhteiskunnan ilmiöitä ja osallistumaan aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun ja toimintaan.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen (05)

Opiskelija saa vahvistusta eettisten kysymysten pohdintaan ja kestävän kehityksen periaatteisiin. Opiskelija oppii toimimaan vastuullisesti ympäristön ja yhteiskunnan hyvinvoinnin edistämiseksi.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen (06)

Opiskelijan oppivat tuntemaan erilaisia kulttuureja ja tapoja ajatella ja toimia. Tämä edistää monikulttuurista ymmärrystä ja empatiakykyä. Opiskelijat harjoittelevat vuorovaikutusta erilaisten taustojen ja kokemusta omaavien kanssa omassa opiskeluryhmässään. Näin opiskelijat saavat valmiuksia monikulttuuriseen yhteiskuntaan ja työelämään sekä kykyä kohdata ja arvostaa erilaisuutta.

Opintojaksot

VAL1 (1-2 op) Opiskelutaidot ja mielekäs arki

Opintopistemäärä 1-2 op

Tavoitteet

Opiskelija oppii opiskelutaitoja, aikatauluttamista ja erilaisia opiskelustrategioita. Opintojakson teemana on opiskelua tukeva arjen rytmitys, mielekäs tekeminen vapaa-ajalla ja sosiaalisten taitojen kehittyminen yhteisen tekemisen kautta. Opintojaksolla tutustutaan erilaisiin harrastusmahdollisuuksiin ja edistetään

omaa opiskelukykyä uusien opiskelumenetelmien kautta. Opiskelija tekee opintojaksolle omat tavoitteet, joiden toteutumista seurataan opintojakson ajan.

Sisällöt

Opiskelustrategiat ja aikataulutus, harrastukset, sosiaaliset taidot.

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen (01)

Opiskelija saa apua opiskelun ja arjen hallintaan sekä uusien opiskelustrategioiden hyödyntämiseen. Opiskelija ymmärtää mielekkään vapaa-ajan ja sosiaalisten suhteiden merkityksen osana omaa hyvinvointia.

Monitieteinen ja luova osaaminen (03)

Monipuoliset oppimisympäristöt rohkaisevat opiskelijaa uudelleenlaiseen ajatteluun ja omien näkökulmien laajentamiseen. Opintojaksoon sisältyy vierailuja erilaisissa oppimisympäristöissä kuten harrastustoiminnassa ja kulttuurikohteissa.

Arviointi

Suoritusmerkintä. Opiskelija tekee omat tavoitteet opintojaksolle ja arvioi niiden onnistumista. Opiskelija osallistuu opetukseen.

VAL2 Opiskelutaidot ja psyykinen- ja fyysinen hyvinvointi

Opintopistemäärä 1-2 op

Tavoitteet

Opiskelija oppii opiskelutaitoja, aikatauluttamista ja erilaisia opiskelustrategioita. Opintojakson teemana on opiskelija tukeva mielen hyvinvointi. Opiskelija pohtii omaa hyvinvointiaan ja sen parantamista ja ylläpitämistä. Opiskelija oppii ymmärtämään unen, liikunnan, ravitsemuksen ja yhteisöllisyyden merkityksen osana omaa mielen hyvinvointia. Opiskelija saa apukeinoja stressin hallintaan ja motivaation kasvatamiseen. Opiskelija tulee tietoiseksi saatavilla olevista mielenterveyden palveluista. Opiskelija tekee opintojaksolle omat tavoitteet, joiden toteutumista seurataan opintojakson ajan.

Sisällöt

Opiskelustrategiat ja aikataulutus, psyykinen- ja fyysinen hyvinvointi, yhteisöllisyys.

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen (01)

Opiskelija saa apua opiskelun ja arjen hallintaan sekä uusien opiskelustrategioiden hyödyntämiseen. Opiskelija saa tietoja ja taitoja oman psyykkisen ja fyysisen hyvinvoinnin ylläpitämiseen.

Arviointi

Suoritusmerkintä. Opiskelija tekee omat tavoitteet opintojaksolle ja arvioi niiden onnistumista. Opiskelija osallistuu opetukseen.

VAL3 Opiskelu- ja vuorovaikutustaidot ja yhteisöllisyys

Opintopistemäärä 1-2 op

Tavoitteet

Opiskelija oppii opiskelutaitoja, aikatauluttamista ja erilaisia opiskelustrategioita. Opiskelija tutkii omia tukiverkostojaan ja niiden tärkeyttä ja kehittymistä omassa elämässään. Opiskelija oppii toimimista erilaisissa verkostoissa ja niihin liittyviä vuorovaikutustaitoja. Opiskelijat tekevät pienimuotoisia projektitöitä erilaisissa ryhmissä ja rooleissa, joidenka kautta oppii tunnistamaan erilaisia toimintatapoja ja kommunikaatiotyylejä. Opiskelija tekee opintojaksolle omat tavoitteet, joiden toteutumista seurataan opintojakson ajan.

Sisällöt

Opiskelustrategiat ja aikataulutus, vuorovaikutus- ja ryhmätyötaidot, tukiverkostot.

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen (01)

Opiskelija oppii ymmärtämään tukiverkostojen tärkeyttä eri elämän vaiheissa. Opiskelija ymmärtää yhteisöllisyyden merkityksen ja sen tuoman mahdollisuuden hyvinvoinnin edistäjänä. Opiskelija ymmärtää erilaisuutta ja kulttuurien moninaisuutta.

Vuorovaikutusosaaminen (02)

Opiskelijat kehittävät taitojaan kommunikoida ja toimia yhdessä muiden kanssa erilaisissa tilanteissa. He oppivat kuuntelemaan, ilmaisemaan itseään selkeästi ja ratkaisemaan tilanteitaan rakentavasti.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen (05)

Opiskelija saa vahvistusta eettisten kysymysten pohdintaan ja kestäväen kehityksen periaatteisiin. Opiskelija oppii toimimaan vastuullisesti ympäristön ja yhteiskunnan hyvinvoinnin edistämiseksi.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen (06)

Opiskelijan oppivat tuntemaan erilaisia kulttuureja ja tapoja ajatella ja toimia vuorovaikutustilanteissa. Tämän avulla edistetään monikulttuurista ymmärrystä ja empatiakykyä.

Arviointi

suoritusmerkintä. Opiskelija tekee omat tavoitteet opintojaksolle ja arvioi niiden onnistumista. Opiskelija osallistuu opetukseen.

VAL4 (1-2 op) Opiskelutaidot ja työelämä

Opintopistemäärä 1-2 op

Tavoitteet

Opiskelija oppii opiskelutaitoja, aikataulutusta ja erilaisia opiskelustrategioita. Opiskelija harjoittelee työelämätaitoja, kuten työpaikkojen etsimistä, työnhaun dokumenttien tekoa sekä vuorovaikutustilanteita työnhaussa. Opiskelija tutustuu kesätyötä tarjoaviin yrityksiin ja yrittäjyyteen. Opiskelija tekee opintojaksolle omat tavoitteet, joiden toteutumista seurataan opintojakson ajan.

Sisällöt

Opiskelustrategiat ja aikataulutus, työelämätaidot, yrittäjyys.

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen (01)

Opiskelija saa apua opiskelun ja arjen hallintaan sekä uusien opiskelustrategioiden hyödyntämiseen.

Yhteiskunnallinen osaaminen (04)

Opiskelija oppii ymmärtämään työmarkkinoiden toimintaa ja työllisyyteen vaikuttavia tekijöitä. Opiskelija saa tietoa yrittäjänä toimimisesta ja yrittäjyyteen liittyvistä vastuista, velvollisuuksista, markkinoinnista ja asiakassuhteiden hallinnasta.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen (06)

Opiskelijat harjoittelevat vuorovaikutusta erilaisten taustojen ja kokemusta omaavien kanssa omassa opiskeluryhmässään ja yritysvierailuilla. Näin opiskelijat saavat valmiuksia monikulttuuriseen yhteiskuntaan ja työelämään sekä kykyä kohdata ja arvostaa erilaisuutta opiskelu- ja työympäristöissä.

Arviointi

suoritusmerkintä. Opiskelija tekee omat tavoitteet opintojaksolle ja arvioi niiden onnistumista. Opiskelija osallistuu opetukseen.

VAL5 Opiskelutaidot ja jatko-opinnot

Opintopistemäärä 1-2 op

Tavoitteet

Opiskelija oppii opiskelutaitoja, aikatauluttamista ja erilaisia opiskelustrategioita. Opiskelija tutkii jatko-opintovaihtoehtoja ja suorittaa itseä kiinnostavan korkeakoulun kurkistuskurssin. Tämän yhteydessä opiskelija harjoittelee korkeakoulujen verkko-oppimisympäristöjen käyttöä ja verkkokurssin aikatauluttamista. Opiskelija tekee opintojaksolle omat tavoitteet, joiden toteutumista seurataan opintojakson ajan.

Sisällöt

Opiskelustrategiat ja aikataulutus, jatko-opinnot, verkko-opinnot.

Laaja-alainen osaaminen

Hyvinvointiosaaminen (01)

Opiskelija saa apua opiskelun ja arjen hallintaan sekä uusien opiskelustrategioiden hyödyntämiseen.

Yhteiskunnallinen osaaminen (04)

Opiskelija oppii tuntemaan erilaisia opiskeluvaihtoehtoja eri koulutusasteilla. Hän tutustuu korkeakoulussa tarvittaviin verkko-opiskelutaitoihin.

Arviointi

suoritusmerkintä. Opiskelija tekee omat tavoitteet opintojaksolle ja arvioi niiden onnistumista. Opiskelija osallistuu opetukseen.

Buusti-ryhmän erityisopettaja

- Buusti-ryhmän opiskelijoiden valinta
- Buusti-ryhmän opiskelijoiden alkukartoitukset (Point, Komo ja tarvittaessa ISAP), alkukeskustelut ja suunnitelmat sekä niiden kirjaus (wilma-lomake),
- Buusti-ryhmän tukituntien pito ja suunnittelu 3 x 75 min / viikko
- Samanaikaisopettajuus sovitulla opintojaksoilla, merkitään Wilmaan Buusti/EO-merkinnällä
- Tukitunnit (tukitunteja viikoittain yksilö / pienryhmä)
- Buusti-ryhmän opiskelijoiden poissaolojen ja Wilma-merkintöjen seuraaminen ja niihin reagointi
- Yhteistyö aineenopettajien ja OHR:n työntekijöiden kanssa opiskelijan tukemiseksi
- Opiskelijoiden rästitehtävien koordinointi ja kokeiden pitäminen ja palautus aineenopettajalle
- Informointi Buusti-ryhmän toiminnasta ja tavoitteista aineenopettajille, jos hänen opetusryhmässään opiskelee buustiopiskelija
- Kokeiden / oppituntien erityisjärjestelyiden suunnittelu ja toteutus
- Verkostopalaverit opiskelijan vanhempien ja muiden tukitahojen kanssa
- RO:n kanssa työnjaosta sopiminen. Opiskelijaa koskevissa viesteissä aina myös RO vastaanottajana.

Ryhmänohjaaja

- Toimii lähettävänä tahona Buustiin. Ryhmänohjaaja seuraa opintojen etenemistä ja on yhteydessä Buusti-opettajaan, jos ajattelee oman ohjausryhmänsä opiskelijan olevan Buustin tuen tarpeessa.
- Sopiminen opiskelijan seurannasta: mm. poissaolot, suoritukset Buusti-opettajan ja ryhmänohjaajan työnjako
- Sopii Buusti-opettajan kanssa ryhmänohjaajien tehtävien mahdollisesta siirtämisestä tukiryhmän vastuopettajalle.

- Lukee ja seuraa opiskelijaa koskevia viestejä ja osallistuu tarvittaessa palavereihin tukiryhmän aikana.
- Opiskelija palautuu takaisin oman ryhmänohjaajan seurattavaksi, kun asiasta sovitaan Buusti-opettajan kanssa.

Opinto-ohjaaja

- Buusti-opiskelijoiden valinta. Opinto-ohjaaja seuraa omien ohjattavien edistymistä ja ohjaa opiskelijaa Buusti-ryhmään tarvittaessa.
- Buusti-tunneilla käynnit ja sisällöt sovitusti.
- Voi sopia opiskelijan valintojen tekoa ja muuta tarvittavaa ohjausta Buusti-tuntien ajalle.
- Palaverit opiskelijan tilanteen selvittämiseksi / uusiin hakuihin liittyen.
- Oppilaitosten vaihdot / yhteishaku
- Keventämiset lukujärjestykseen
- Pidennyssuunnitelma

Erityisopettaja

- Buusti-ryhmään opiskelijoiden ohjaaminen
- Erityisopetusresurssia voidaan käyttää yksilöllisiin tukitunteihin, pienryhmätukeen, lukitesteihin ja muihin kartoituksiin.
- Muodostetaan samanaikaisopetuksen ryhmiä eri oppiaineisiin, joissa erityisopettaja toimii yhteisopettajana.
- Erityisopettaja voi toimia samanaikaisopettajana Buusti-tunneilla.
- Tukiryhmän vastuun voi jakaa useammalle erityisopettajalle.
- Ylioppilastutkinnon erityisjärjestelyhaut

Aineenopettaja

- Yhteistyö opiskelijan tukemiseksi aineopintojaksoilla
- Samanaikaisopetuksen toteutus – tärkeää pohtia struktuuria / joustavuutta
- Joustavuus suorituksen aikatauluttamisessa ja sisällön eriyttämisessä Osa tehtävistä/kokeista voidaan tehdä buustitunneilla
- Neuvottelu aina Buusti-opettajan kanssa ennen opintojakson keskeyttämistä
- Lähettää puuttuvat kokeet/suoritukset Buusti-opettajalle, korjaa kun palautetaan
- Koejärjestelyiden eriyttäminen/arvosanan polutus
- Yksilölliset koejärjestelyt esim. tekee buustiryhmässä/sovittuna ajankohtana Mitä vaaditaan 5-6, 7-8 ja 9-10 arvosanan suoritukseen, koekysymykset ennakkoon, vihko/luntilappu kokeessa, yhdessä sovittu järjestely opiskelijan kanssa

OHR:n ja muu henkilökunta

- Ohjauksia alkukartoitusten / tuen tarpeen ilmetessä OHR:n toimijoille. Yhteispalaveri tarvittaessa.
- Sovitaan tukituntien yhteistyöstä, teemoista ja resurssista.
- Psykologi: teemoja esim. palautuminen, stressin hallinta, yksilöllinen tuki jne
- Kuraattori: teemoja esim. vuorovaikutustaidot, ryhmäyttäminen, itsenäistyminen, tukiasiat, yksilöllinen tuki
- Terveystenhoitaja: terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä teemoja, opiskelijan terveys
- Nuoriso-ohjaajat: kesätyönhaku, ryhmäyttäminen, vapaa-ajantoiminta

- Liikuntacoach: liikunnalliset aktiviteetit, teemoja tunneilla esim. liikunnan vaikutus mielenterveyteen, yksilöllinen tuki opiskelijalle, vapaa-ajantoiminta

Lukion johto

- Määrittää resurssin, erityisopettajien määrän ja työnkuvaa.
- Yhteisopetukseen kannustaminen
- Varaa aikaa tukimallin esittelyyn opettajakokouksissa.
- OHR:n toiminnan johtaminen, millainen tuki nähdään omassa oppilaitoksessa tärkeäksi, määritellään tukikokonaisuuden laajuus, kuten yhteisopetusjaksojen määrä
- Kannustus ja ohjaus yhteistyöhön henkilökunnan välillä
- Varataan yhteistä aikaa suunnitteluun ja kehittämiseen.
- Ohjaa aineenopettajia opetuksen ja opintojaksojen joustavuuteen tukiryhmän opiskelijoiden kohdalla. Mahdollisuus suoritusten tekemiseen myös jälkikäteen.
- Varaa resurssia esim tukiopetuksesta opiskelijoiden yksilöllisten suoritusten järjestelyihin aineenopettajille esim osaamisen osoittaminen kokeella, tehtävillä tms,

Esimerkkejä Buusti-oppituntien sisällöiksi

Periodi 1: Opiskelutaidot ja mielekäs arki

- Viikkosuunnitelman laatiminen ja sen käyttö, to do-tehtävälisterit
- Opiskelutekniikat: pomodoro, mindmap, muistiinpanotekniikat..
- Tutustumis/ryhmytymisharjoituksia
- Tutustuminen – nuorisotalo, sopimuspalokunta /alkusammutuskoulutus ja toiminnan esittely), harrastusryhmät koulu ja ulkopuolisia, kirjasto
- Koulun aikuiset käyvät kertomassa omasta työnkuvastaan ja ovat mukana oppitunneilla, millaista tukea tarjoavat
- Podcast kävely esim. vinkit keskittymiskyvyn ylläpitämiseksi
- Arjen rytmi, mikä tukee arjen rytmiä
- Terveelliset elämäntavat: liikunnan, unen ja ruokarytmin merkitystä ja käytännön vinkkejä.
- Tavoitteiden asettaminen esim. SMART-malli
- Arviointiviikkoon valmistautuminen

Periodi 2: Opiskelutaidot ja psyykinen ja fyysinen hyvinvointi

- keilaus, kiipeily ja erilaiset liikuntakokeilut
- Psykologin pitämät oppitunnit eri aiheista; stressin säätely
- Miten haen apua – nuorten palvelut Helsingissä
- Omaha-ohjelmat internetissä
- Kuraattorin pitämät oppitunnit: esim ahdistuksen hallinta
- Seikkailutalo vierailu, ryhmytymistä ja liikuntaa

- ADHD-kokemusasiantuntija
- Palkintona retki esim. Fazerille

Periodi 3: Opiskelutaidot ja yhteisöllisyys ja vuorovaikutustaidot

- Studia-messut (ajankohdallisesti sopii tähän)
- Minun verkostoni ja asuinympäristö
- Ryhmäytymisharjoituksia, nuoriso-ohjaajat, kuraattori
- Musiikkitalo-konsertti
- Liikuntacoach: liikunta ja yhteisöllisyys

Periodi 4: Opiskelutaidot ja työelämä

- Avoimet kesätyöpaikat - etsintä
- Työhakemukset ja CV
- Työhaastatteluun valmistautuminen
- Vierailuja/vierailijoita yrityksistä / työpaikoilta

Periodi 5: Opiskelutaidot ja jatko-opinnot

- Ammatinvalintatestejä internetistä ja niiden tutkimista
- Kurkistuskurssitarjonta korkeakouluissa ja niiden suorittaminen
- Tutustuminen korkeakouluihin esim. Metropolia, HY, Aalto, ammatilliset oppilaitokset

Ideoita ensimmäisen opintojakson oppitunteihin

Oppitunti 1: Tavoitteiden asettaminen ja motivaation merkitys ja tunnistaminen

Kuinka asettaa realistisia ja saavutettavia tavoitteita. Miksi motivaatio on tärkeää oppimisessa?

Tavoite: Yhteisten tavoitteiden asettaminen ja niiden pilkkominen pienempiin osiin.

Harjoitus: SMART-tavoitteiden asettaminen (spesifi, mitattava, saavutettava, relevantti, aikarajoitettu).

Keskustelu: Opiskelijoiden omat kokemukset motivaation puutteesta.

Harjoitus: Motivaatiotekijöiden tunnistaminen ja priorisointi.

Kirje itselle periodin/lukukauden/lukuvuoden loppuun: tavoitteet ja toiveet itselle, mitä haluaisin tapahtuvan.

Oppitunti 2: Itsetuntemus ja omat vahvuudet

Oman potentiaalin tunnistaminen ja hyödyntäminen.

Persoonallisuustestit: Esim. MBTI tai VIA Character Strengths –testi ja sen käsittely. Mistä asioista tunnistat itsesi ja mitkä ajattelet olevan eri tavalla.

Esim.

<https://www.16personalities.com/fi/>

Harjoitus: Oman vahvuuden tunnistaminen ja kuinka niitä voi hyödyntää opinnoissa.

3. Oppitunti positiivinen ajattelu ja itsemyötätunto

Positiivisen ajattelun voima ja itsemyötätunnon merkitys.

Harjoitus: Positiivisen ajattelun harjoituksia ja itsemyötätunnon kehittäminen.

4. Ajanhallinta

Kuinka suunnitella ja hallita omaa aikaa tehokkaasti.

Keskustelu: Ajankäytön haasteet ja ratkaisut.

Harjoitus: Aikataulun laatiminen ja priorisointitekniikoiden kokeileminen esim. Eisenhower-matriisi

5. Stressinhallinta

Stressin vaikutus motivaatioon ja oppimiseen.

Harjoitus: Esim. hengitysharjoitus. Oiva mieli-sivusto

Harjoitus: Stressinhallintatekniikoiden kokeileminen ja omien stressilähteiden tunnistaminen. esim. Stressiprofiilia

6. Kommunikaatio- ja vuorovaikutustaidot

Kuinka ilmaista omia tarpeita ja pyytää apua.

Harjoituksia: Kommunikaatioharjoituksia ja roolileikkejä, konfliktien ratkaiseminen rakentavasti. Esim.

Kuraattori voi vetää autiosaari harjoituksen:

<https://www.mll.fi/tehtavat/autiolle-saarelle-ryhmaan-vaikuttaminen/>

7. Motivaation ylläpitäminen

Kuinka pysyä motivoituneena vaikeuksien kohdatessa.

Esimerkit: Inspiroivia tarinoita ihmisten voittamista vaikeuksista.

Motivaatiotekniikoiden jakaminen ja niiden soveltaminen omassa elämässä.

<https://tunnejaturvataitokello.kuopio.fi/tunnetaidot/8-luokka/itsetuntemus-2/>

8. Tukiverkoston rakentaminen

Yhteisön ja tukiverkoston merkitys.

Keskusteluja: Kuinka tukea toisiaan ja pyytää apua tarvittaessa.

Harjoituksia: Tukiverkoston rakentaminen ja verkostokartta

<https://www.nepsyt.fi/wp-content/uploads/2022/04/Verkostokartta.gif>

9. Erilaiset vierailut: Esim VPK, nuorisotalot, tyttöjen talo, kirjasto, kirjaston eri pisteet: kassien painaminen, vinyylileikkuri ja painanta